

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့်
လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်
အစီရင်ခံစာ

နပဲကုန်းကျေးရွာ

သံဘိုကျေးရွာအုပ်စု

မိတ္ထီလာမြို့နယ်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း:Error! Bookmark not defined.

- ၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်-----၃
- ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၃
- ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း-----၄

၂။ နပဲကုန်းကျေးရွာ၏အနေအထား

- ၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်-----၆
- ၂.၂ နပဲကုန်းကျေးရွာအကြောင်း-----၆
- ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ-----၉
- ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)-----၁၁
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

- ၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း-----၁၇
- ၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒီနီ-----၁၉
- ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၂၁
- ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၄
- ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၅
- ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၈
- ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ-----၃၁
- ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ -----၃၁
- ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ -----၃၃

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း-----၃၄

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများ ကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း-----၃၆

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း
----- ၃၇

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)-----၃၈

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)-----၃၉

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan) -----၄၂

၇။ နိဂုံးချုပ်-----၄၃

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း
-----၄၄

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ နပဲကုန်းကျေးရွာ၊ သံဘိုကျေးရွာအုပ်စု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤချောင်းခွကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ကျေးရွာတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာ လူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု- စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ နပဲကုန်းကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ နပဲကုန်းကျေးရွာသည် သံဘိုအုပ်စုတွင် တည်ရှိသည့် သံဘို ကျေးရွာနှင့် (၂)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသည်။ အိမ်ခြေ(၁၁၅)အိမ်၊အိမ်ထောင်စု (၁၀၅)စု လည်းရှိသည်။ လူဦးရေ ကျား(၃၁၀)ဦး၊မ(၄၄၀)ဦးရှိသည်။ တောင်ယာလုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ဆောင်သည်။ လယ်အနည်းငယ်ရှိသည်။ နတ်ကုန်းကျေးရွာကို လွန်ခဲ့ သောနှစ်ပေါင်းများစွာတည်ထောင်ခဲ့သည်။ အိမ်အမျိုးအစားများမှာ အများအားဖြင့် တိုက်ပွဲများဖြစ်ကြသည်။ နတ်ကုန်းကျေးရွာတွင် မညီညာသောနေရာတွင် ရွာကို တည်ထားသောကြောင့် ရွာလယ်မှာမြင့်နေ၍ ဘေးပတ်လည်မှာ နိမ့်ဆင်းလျက်ရှိ သည်။ ကျေးရွာသည် တောင်မှမြောက်သို့ အတန်းလိုက်တည်ရှိသည်။ တောင် မြောက်(၇၀၀ x ၁၂၀၀) ပုံစံတည်ရှိသည်။ နဘဲကုန်းကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့ နယ်တွင် ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့သည် နယ်ခြားစည်းပေါ်တွင်တည်ရှိသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက်(၆)ဖာလုံခန့်တွင် ချောင်းတည်ရှိသော်လည်းရေငန်သည်။ နပဲ ကုန်း၏ကျေးရွာတွင်ယာ(၄၀၀)ဧကရှိ၍လယ်(၁၅၀)ခန့်တည်ရှိသည်။

၂.၂ နပဲကုန်းကျေးရွာ အကြောင်း

မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ နပဲကုန်းကျေးရွာသည် သံဘိုအုပ်စုတွင် တည်ရှိသည့် သံဘို ကျေး ရွာနှင့် (၂)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသည်။ အိမ်ခြေ(၁၁၅)အိမ်၊အိမ်ထောင်စု (၁၀၅)စု လည်းရှိ သည်။ လူဦးရေ ကျား(၃၁၀)ဦး၊မ(၄၄၀)ဦးရှိသည်။ တောင်ယာလုပ်ငန်းကို အဓိက လုပ်ဆောင်သည်။ လယ်အနည်းငယ်ရှိသည်။ နတ်ကုန်းကျေးရွာကို လွန်ခဲ့ သောနှစ် ပေါင်းများစွာတည်ထောင်ခဲ့သည်။အိမ်အမျိုး အစားများမှာ အများအားဖြင့် တိုက်ပွဲ များဖြစ်ကြသည်။ နတ်ကုန်းကျေးရွာတွင် မညီညာသောနေရာတွင် ရွာကိုတည်ထား

သောကြောင့် ရွာလယ်မှာမြင့်နေ၍ ဘေးပတ်လည်မှာ နိမ့်ဆင့်လျှက်ရှိသည်။ ကျေးရွာသည် တောင်မှမြောက်သို့ အတန်းလိုက်တည်ရှိသည်။ တောင်မြောက် (၇၀၀ x ၁၂၀၀) ပုံစံတည်ရှိသည်။ နဘဲကုန်းကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်တွင် ကျောက်ပန်းတောင်းမြို့သည် နယ်ခြားစည်းပေါ်တွင်တည်ရှိသည်။ ရွာ၏အရှေ့ဘက် (၆)ဖာလုံခန့်တွင် ချောင်းတည်ရှိသော်လည်းရေငန်သည်။နတ်ကုန်းကျေးရွာ တွင်ယာ(၄၀၀)ဧကရှိ၍ လယ်(၁၅၀)ခန့်တည်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးကိုလည်း လုပ်ကိုင်သည်။ ဆိတ်၊ သိုး၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက် စသည်တို့ကို အဓိကမွေးမြူသည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် ဝါ၊ ပြောင်း၊ ပဲစင်းငုံ၊ ထောပတ်ပဲ၊ ပဲတီစိမ်း၊ နှမ်း၊ ငရုပ်၊ ပြောင်းဖူးတို့ကိုစိုက်ပျိုးသည်။ ဈေးဆိုင်(၂)ဆိုင်သုံးဆိုင်ခန့်တည်ရှိသည်။

ကျန်းမာရေး

ကျေးရွာတွင် ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ တိမွေးကုနှင့်တွဲဖက်လုပ်ဆောင်သောအရာသာရှိပါသည်။ ဆေးဝါးမလုံလောက်သဖြင့်(၄)မိုင်ခန့်ကွာဝေးသောသံဘိုအုပ်စုမှ(၁)လတစ်ကြိမ်တိုက်ပါသည်။ ဆေးခန်းမရှိသောကြောင့် အရေးကြီးလူနာရှိလျှင် (၉)မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော ဆည်တိုသို့ သွားရောက် ကုသပါသည်။ မိုးတွင်းတွင် သွားလာရေးခက်ခဲပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကား၊ ဆိုင်ကယ်ရှိသူများသာ သွားနိုင်ပါသည်။ အိမ်တိုင်းတွင် ယင်လုံအိမ်သာများရှိပါသည်။ အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရုံပုံငွေထား ရှိခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျေးရွာတွင် အမြတ်များသောရောဂါများ၊ ရာသီများ၊ ဝမ်းလျှော၊ ဝမ်းပျက်၊ ပိုးထိခြင်း များသာရှိပါသည်။ ရွာသားအားလုံးကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုကို အဓိကအရ သုံးစွဲခွင့်ရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးလအခက်အခဲပြဿနာများမှာဆေးပေးခန်းမရှိခြင်း ကျန်းမာရေးအမြင် ဟောပြော ပွဲများမရှိခြင်းနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရေး

နဘဲကုန်းကျေးရွာတွင်အမှတ်(၁၂၁)အခြေခံပညာမူလတန်းလွန်ကျောင်းတွင် တည်ရှိသည်။ ကျောင်းသည် ကျေးရွာအရှေ့ဘက်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းနှင့် ကပ်လျက်တွင်တည်ရှိသည်။ အဆောက်အဦ(၄)ဆောင်တည်ရှိ၍ (၂)ဆောင်သာ လုံခြုံမှုရှိပြီးကျန်(၂)ဆောင်မှာဘေးတွင်အကာများမရှိသောကြောင့် မိုးဒဏ်၊ လေဒဏ် ကိုခံစားရပါသည်။ ကျောင်းတွင်အိမ်သာ(၃)လုံးသာ တည်ရှိပါသည်။ ကျောင်းကိုရှေ့မျက်နှာစာတွင်သာ ကာရန်ထားပြီး ကျန်(၃)မျက်နှာမှာ အကာအရံမရှိပါ။ ကျောင်းတွင်လက်ဆေးကန်မရှိပါ။ သောက်ရေကန် တည်ရှိပါသည်။ ကျောင်းသားဦးရေ စုစုပေါင်း (၁၃၇)ဦးရှိ၍ ကျား(၇၁)ဦး မ(၆၆)ဦးရှိပါသည်။ ဆရာ၊ မဝန်ထမ်း (၇)ယောက် ရှိပါသည်။ အထက်တန်းပညာကို (၆) မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော ဆည်တိုသို့ သွားရောက် သင်ကြားရပါသည်။ ရွာထဲတွင်ကလေးများ၏(၆၀%)သာ ကျောင်းတက်နိုင်ပါသည်။ စုစုပေါင်း(၄၀)ဦး တည်ရှိ၍ ကျား(၁၇)ဦး၊ မ(၁၃)ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံလောက်မှု မရှိပါ။ ပြဿနာအခက်အခဲများမှာ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂမလုံလောက်ခြင်း၊ ကျောင်းဆောင်မလုံလောက်ခြင်း၊ ဆရာ၊ ဆရာမမလုံလောက်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

သောက်သုံးရေရရှိမှု

နတ်ကုန်းကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေတွင် (၃)တွင်းရှိသည် အနက်(၁)တွင်းကောင်းမွန်၍(၂) တွင်းမှာချိုးရေအမြတ်သာအသုံးပြုသည်။ မြောက်ဘက်တွင်တည်ရှိသည်။ ရေအရည်အသွေးသန့်ရှင်း မှုရှိသော်လည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံး လုံလောက်မှုမရှိပါ။တစ်ရွာလုံးသုံးစွဲခွင့်ရှိပါသည်။ မြောက်ဘက်တွင် ကန်(၁)ကန်ရှိပါသည်။ ကန်အောက်တွင်ရေရှားသောအခါ လက်ယက်တွင်းများတူး၍ ခပ်ရပါသည်။ ရေရှားသောအခါတွင် ရွာနှင့်(၁)မိုင်ခန့်ဝေးသော ကန်အောက်(၂)မိုင်(၄)ဖာလုံခန့်ရှိသော ချောင်းထဲတွင် လက်ယက်တွင်းများယက်၍ လှည်းတစ်စီး(၂)နာရီခန့်ဝင်ရပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် လှည်းရှိနေသူများသာ သွားရောက်ခပ်နိုင်ပါသည်။ လက်လုပ်လက်စားများကောင်းစွာမသုံးစွဲနိုင်ပါ။ ရေရရှိမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် အခက်အခဲပြဿနာများမှာ ရေတွင်းများတွင် ရေထွက်နှုန်းနည်းပါးခြင်း၊ ငန်ခြင်း၊ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး

နတ်ကြီးကုန်းကျေးရွာ၏ လမ်းများသည် မြေသားလမ်းများဖြစ်သောကြောင့် နွေရာသီတွင်သာ သွားလာရေးအဆင်ပြေသည်။ သို့သော် သွားလာရေးခက်ခဲသည်။ လမ်းများသည် အလွန်ကြမ်းတမ်းသည်။ လက်ပံအိုင်၊ ဆယ်ဘို၊ သံဘိုကျေးရွာများသို့ သွားသောလမ်းများရှိသည်။ မိုးတွင်းတွင်သွားလာရေးခက်ခဲသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ လမ်းများသည် နွံကွက်လမ်းများဖြစ်ပြီးမိုးတွင်းတွင်သွားလာရေးခက်ခဲသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် အခက်အခဲမှာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်းနှင့်ရေကျော်မရှိခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာအတွင်းရှိပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု

နတ်ကုန်းကျေးရွာတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ပြီး ဗမာလူမျိုးများ နေထိုင်သည်။ မတူညီသော လူမျိုးစုများနှင့်ဘာသာရေးကွဲခြားမှု မရှိပါ။ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီဖွဲ့တွင် တစ်စုတစ်စည်းထဲလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ပဋိပက္ခအကြမ်းဖက်မှုကြောင့် ထိခိုက်မှုခံရသောမိသားစုများ မရှိပါ။ ပေါင်းစည်းဆက်ဆံရေးတွင် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

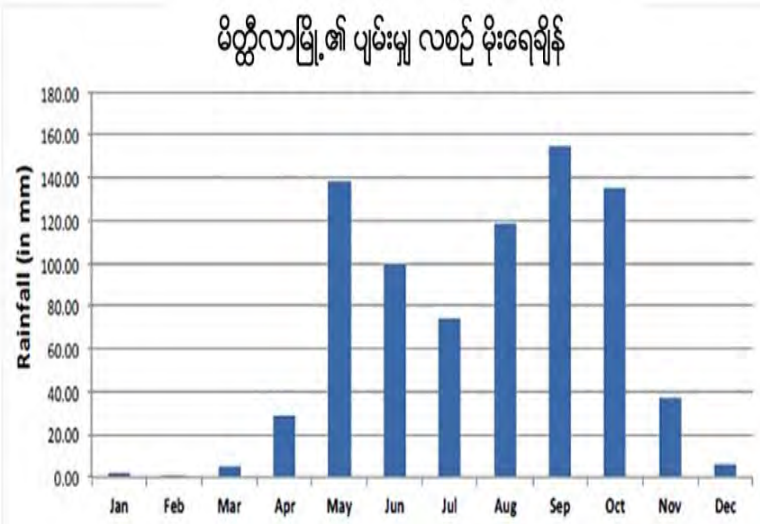
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးပြင်ဆင်မှု

နတ်ကုန်းကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အဖြစ်လေတိုက်သည့်ဒဏ်ကို နှစ်စဉ်လိုလိုခံစားရသော်လည်း လုံခြုံမှုရှိသောအဆောက်အအုံများကြောင့် ထိခိုက်သူများမရှိပါ။ ထိခိုက်လွယ်သောသူများမှာ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ကလေးနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်များဖြစ်သည်။ မိုးခေါင်မှုကြောင့်ရေရှားပါးသည့်ဒဏ်ကို တရွာလုံးခံစားရသည်။ အများအားဖြင့် လက်လုပ်လက်စားများအများဆုံးခံစားရသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃'၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃' မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော မြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် မြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

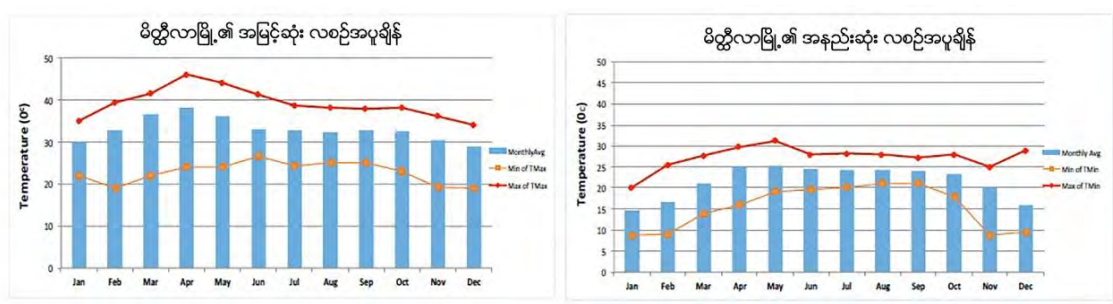

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းမြောက်သွေ့ ဒေသရှိ မန္တလေး တိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိ မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ပုံ ၅ မိတ္ထီလာမြို့၏ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည် မေလနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် အမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် ၈၀၀ မီလီမီတာသာ ရရှိသောကြောင့် မြို့သည် လေ့လာခဲ့သော မြို့နယ်များတွင် မိုးရေချိန် အနည်းဆုံး ရရှိသော မြို့ ဖြစ်သည်။

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာ မြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များ အတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ဒီဂရီC)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉ဒီဂရီC)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ(၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

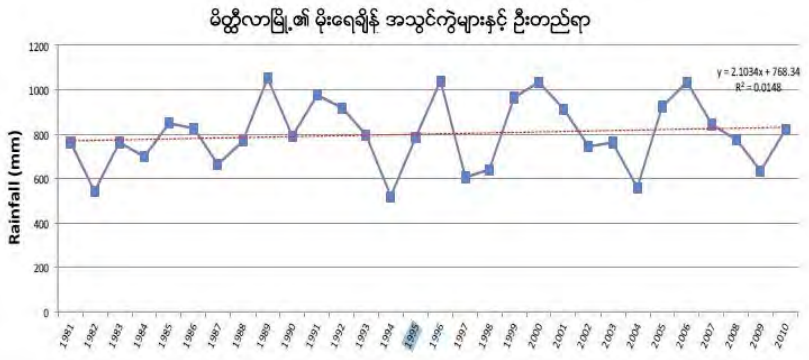

ပုံ(၆)မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပိပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊၁၉၈၁-၂၀၁၀အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည်ဧပြီလသည်အပူဆုံးလအဖြစ်ဖော်ပြပြီးအမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေ့ အပူချိန်နှင့်ညအပူချိန်တို့ကိုတိုင်းတာရရှိသည်။အခြားတစ်ဘက်တွင်နေ့နှင့်ညအပူချိန်များအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင်အအေးဆုံးလများမှာဇန်နဝါရီနှင့်ဒီဇင်ဘာလများဖြစ်ကြသည်။

၂.၄။ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရွာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေ့ဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

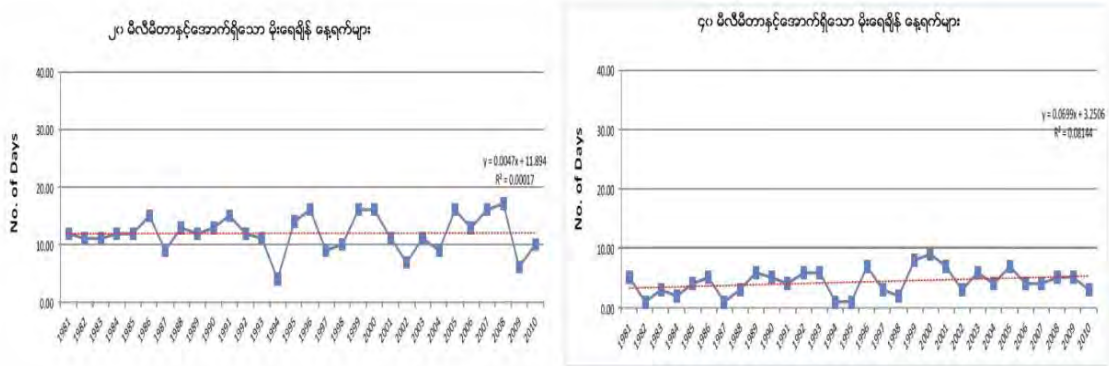

ပုံ ၇။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။ အချက်အလက်များသည် နှစ် (၃၀) အတွင်း နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကို ဖော်ပြသည်။ အခြောက်သွေ့ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်နှင့် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၈၀၀ မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃ မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက် နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ (၂၃) ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁) ရက် တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုး ဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် (၁၀၅၃မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃

မိလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇ မိလီ မီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မိလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သား ခဲ့ကြသည်။
 အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မိလီမီတာနှင့် (၄၀)မိလီမီတာ ကြား တွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၁၀ | ၂၀ မိလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မိလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန် နေ့ရက်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်းငယ်ဖော်ပြသည်။

နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မိလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မိလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မိလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မိလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မိလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မိလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မိလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁မိလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

ဇယား ၂ မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မိလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မိလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မိလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မိလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မိလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မိလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မိလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်ဧပြီလ၉ရက်
၄၃မိလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မိလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

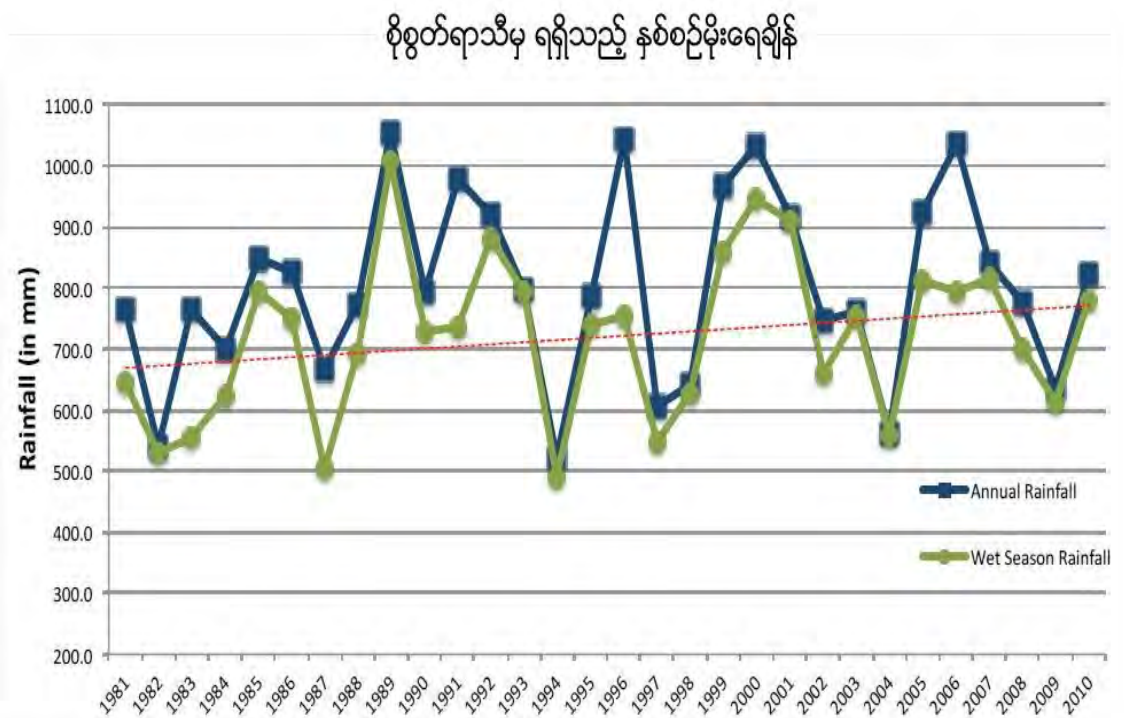

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။

၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

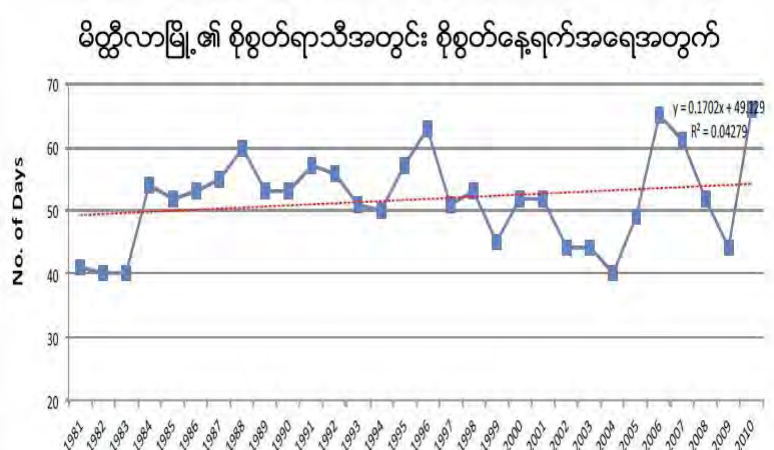
၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လများအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်လရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀မီလီမီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန် များကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက် ရှိလျှင်ပင် ယင်းရာသီ အတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သောမိုးရေချိန်များကို တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်ကျော်လွန် သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေ့ရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေ့ရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေ့ရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

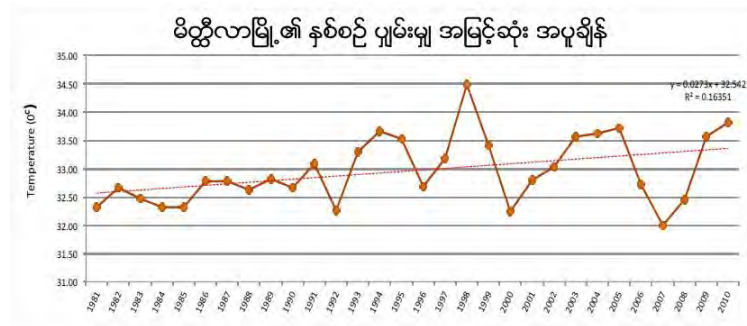
အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့်အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၁၀၊ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုဖြင့်သော စိုစွတ် နေ့ရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေ့ရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှ အပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန် အမြင့်ဆုံးအမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉) ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

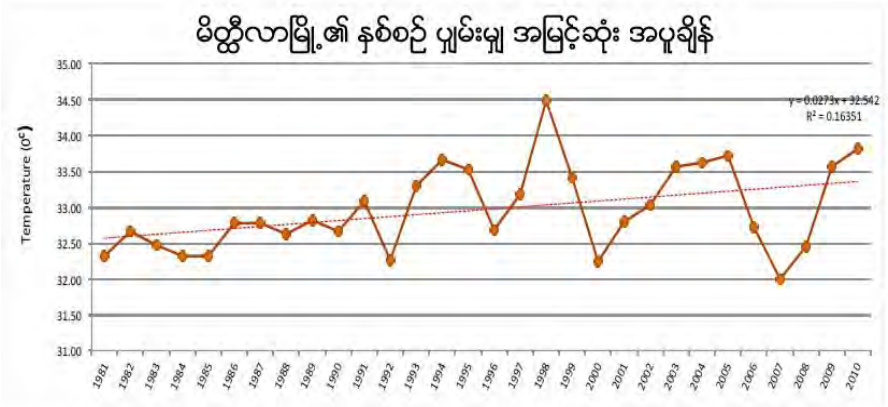
ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည် ။ အပူနှေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန် ၃၃ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇) ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀ အတွင်း ဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့် ၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင်၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊နှင့် ၁၇ ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆) ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ ဇူလိုင်နှင့် မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း (၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် သာမန်အားဖြင့်

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

ညနေ၆နာရီမိနစ်မှ နံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ(၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ဥပမာအားဖြင့် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း ၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

နဲကုန်းကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု နှင့် ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ	
၁။	ရေရှားပါးခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း	၁၃၅၆/၆၆	စုစုပေါင်း-၇၇၀၊ က-၃၃၀၊ မ-၄၄၀	ရေတွင်းတူး(လက်ယက်တွင်း) ရေတွင်းတူး(၁)မိုင်အကွာ
၂။	ဝမ်းပျက်/ဝမ်းလျှော	၁၃၅၆/၆၆	စုစုပေါင်း-၇၇၀ က-၃၃၀၊ မ-၄၄၀	သံဘိုကျေးလက်ဆရာမနှင့်ကုသခြင်း
၃။	တိရစ္ဆာန်များ ပျက်စီးခြင်း (ခွာနာလျှာနာ)	၁၃၅၆/၆၆	စုစုပေါင်း-၇၇၀ က-၃၃၀၊ မ-၄၄၀	တိမွေးကုနှင့် ကုသခြင်း
၄။	လေလှန်းခြင်း	၁၃၅၀	ကျောင်းဆောင်(၁)ခု	ကျေးရွာမှ စုပေါင်း၍ ပြန်လည် ပြုပြင်ခြင်း
၅။	မြေငလျင်လှုပ်ခြင်း	၁၃၄၇	ဘုန်းတော်ကြီးကျောင် အက်ကွဲ ပျက်စီးခြင်း	မဖြေရှင်းနိုင်သေးခြင်း
၆။	ရေချိုးကန်ပေါက်ခြင်း	၁၃၅၅	ကျေးရွာတိရစ္ဆာန်များ သောက်ရေ ရှားပါးခြင်း	ကျေးရွာကိုယ်ထူကိုယ်ထ
၇။	အပူရှိန် လွန်ကဲခြင်း	၂၀၁၆	ကလေးများ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော လူကြီးများမူးခြင်း၊ သွေးတိုးခြင်း၊ သွေးကျခြင်း	ဆရာမနှင့်ကုသခြင်း၊ paet myanmar မှ ဓါတ်ဆား၊ ဇင့် ဝမ်းပိုးသတ်ဆေး

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ထူးခြားဖြစ်စဉ်ဇယားရေးဆွဲခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှ ရပ်ရွာထဲတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိခိုက်လွယ်မှုကို ဖြစ်စေတဲ့ ပြဿနာအကြောင်းအရာများနှင့် ကာကွယ်မှုအတွက် လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများကို သိရှိရန် ဖြစ်ပါသည်။ နဲကုန်းကျေးရွာ၏ နောက်ခံသမိုင်း အကြောင်းအရာများမှာ-

- (၁) ရေရှားပါးခြင်း၊ မိုးခေါင်
- (၂) ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းလျှော
- (၃) တိရစ္ဆာန်များ ပျက်စီးခြင်း၊ ရောဂါကျခြင်း
- (၄) လေထန်ခြင်း
- (၅) မြေငလျင်လှုပ်ခြင်း
- (၆) ရေချိုးကန်ပေါက်ခြင်း
- (၇) အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

ရေရှားပါးခြင်း၊ မိုးခေါင်

၁၃၅၆၊ ၁၃၆၆ ခုနှစ်တွင် နဘဲကုန်းကျေးရွာ၌ မိုးခေါင်သောကြောင့် တစ်ရွာလုံး နွားစာရော၊ လူ့စာပါ ရှားပါးခဲ့ပါသည်။ ၎င်း မိုးခေါင်သော အချိန်ဟာ မိုးဦးကာလ၊ မိုးလယ်၊ မိုးနှောင်းကာလများ ဖြစ်ပါသည်။ မိုးခေါင် ရေရှားသောကြောင့် တိရစ္ဆာန်များလည်း ရောဂါထခြင်း၊ နွားစာကို အခြားရှိတဲ့နေရာက သွားဝယ်ရခြင်း၊ စားဝတ်နေရေးအတွက် ရှိတာရောင်းစားရခြင်း၊ အခြားမြို့များကို အလုပ် လုပ်သွားရပါသည်။

တိရစ္ဆာန်များ ပျက်စီးခြင်း၊ ရောဂါကျခြင်း

၁၃၅၆၊ ၁၃၆၆ ခုနှစ်တွင် နဘဲကုန်းကျေးရွာတွင် တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျရောက်ခြင်းတို့ ဖြစ်သွားသောကြောင့် တိရစ္ဆာန်များ သေကျေပျက်စီးခြင်း၊ စီးပွားရေး ခက်ခဲမှုတွေကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ တိ/မွေးကု ဆရာကိုခေါ်၍ ကုသခဲ့ရပါသည်။

ဝမ်းပျက်/ဝမ်းလျှော

၁၃၅၆၊ ၁၃၆၆ ခုနှစ်တွင် နဘဲကုန်းကျေးရွာတွင် မိုးခေါင်ခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်းတို့ကြောင့် လူတွေပါ ဝမ်းပျက်/ ဝမ်းလျှောရောဂါများလည်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကျား-၃၃၀၊ မ-၄၄၀၊ ဝေဒနာကို ခံစားရပြီး လူကြီးနှစ်ယောက် သေဆုံးသွားခံတယ် သံဘိုမှ ကျေးလက်ဆရာမကိုခေါ်၍ ကုသခြင်းများ လုပ်ခဲ့ရပါသည်။

လေထန်ခြင်း

၁၃၅၀ ခုနှစ်တွင် နဘဲကုန်းကျေးရွာ၌ လေထန်ခြင်း ဖြစ်သွားသော ကျောင်းကျေးရွာရှိ စာသင်ကျောင်းတစ်ခု လေးလံသွားမှု ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုပျက်စီးသွားသော စာသင်ကျောင်းဆောင်ကို ကျေးရွာမှာ ဝိုင်းဝန်းပြီး ပြန်လည် ပြုပြင်ခဲ့ပါသည်။

မြေငလျင်လှုပ်ခြင်း

၁၃၄၇ ခုနှစ်တွင် နဘဲကုန်းကျေးရွာ၌ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဆောင် အက်ကွဲသွားမှု ဖြစ်သွားခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာက အိမ်များတော့ ထိခိုက်မှု မရှိပါ။ ပျက်စီးသွားသော ဘုန်းကြီးကျောင်းကို ပြန်လည် ပြုပြင်ခြင်း မလုပ်နိုင်သေးဘဲ ရှိနေပါသည်။

ရေချိုကန်ပေါက်ခြင်း

၁၃၅၅ ခုနှစ်တွင် နဘဲကုန်းကျေးရွာ၌ ရေချိုကန်ပေါက်သွားသောကြောင့် ကျေးရွာတွင် လူများ ရေ ခက်ခဲမှုနှင့် တိရစ္ဆာန်များလည်း သောက်ရေ ရှားပါးသွားသောကြောင့် ရောဂါကျခြင်း၊ သေဆုံးခြင်းများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ပေါက်သွားသော ကန်ကို ကျေးရွာမှ ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့် ဝိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

အပူလွန်ကဲခြင်း

၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် နဘဲကုန်းကျေးရွာ၌ အပူလွန်ကဲမှု ဖြစ်သောကြောင့် ကလေးများ ဝမ်းလျှောရောဂါများ ဖြစ်ခြင်း၊ လူကြီးများမူခြင်း၊ သွေးတိုးခြင်း၊ သွေးကျခြင်းများ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ သံဘိုကျေးရွာမှ ကျေးလက်ဆရာမနှင့် ကုသခြင်း၊ Pact Myanmar မှ ဓါတ်ဆား၊ ဝမ်းပိုးသတ်ဆေးများ လာရောက်တိုက်ကျွေး ပါသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်

ဒေသလုံးဆိုင်ရာ ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ ဝမ်းပိုးသတ်ဆေး၊ သံဘိုကျေးရွာမှ ကျေးလက်ဆရာမ၊ ကုသခြင်း၊ လူကြီးများမူခြင်း၊ သွေးတိုးခြင်း၊ သွေးကျခြင်းများ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။

ရောဂါအမျိုးအစား		အောက်	အထက်	အလယ်	အရှေ့	အနောက်	အရှေ့အလယ်	အနောက်အလယ်	အရှေ့အလယ်	အနောက်အလယ်	အရှေ့အလယ်	အနောက်အလယ်	အရှေ့အလယ်	အနောက်အလယ်	အရှေ့အလယ်	အနောက်အလယ်	အရှေ့အလယ်	အနောက်အလယ်
အပူလွန်ကဲခြင်း	အပူလွန်ကဲခြင်း	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	အပူလွန်ကဲခြင်း	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	အပူလွန်ကဲခြင်း	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	အပူလွန်ကဲခြင်း	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	အပူလွန်ကဲခြင်း	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
အခြားရောဂါများ	အခြားရောဂါများ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	အခြားရောဂါများ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	အခြားရောဂါများ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	အခြားရောဂါများ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

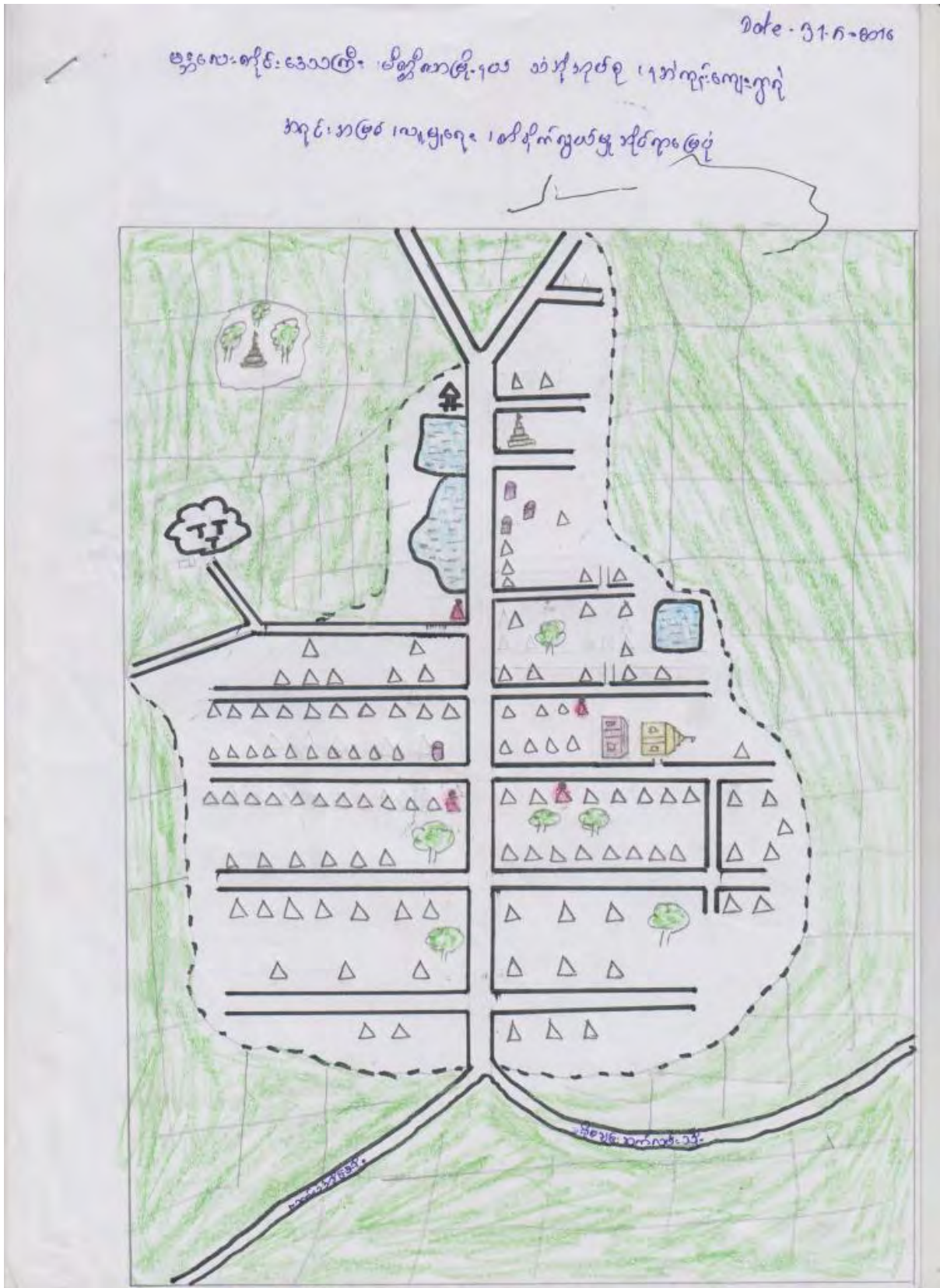
သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

နဘဲကုန်းကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ သံဘိုအုပ်စုအတွင်း တည်ရှိပါသည်။ နဘဲကုန်းကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးကို အဓိက လုပ်ကိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ထောပတ်ပဲ၊ စပါး၊ ပြောင်းတို့ကို စိုက်ပျိုးသည်။ နှမ်းကို ကဆုန်၊ နယုန်၊ လတို့တွင် စိုက်ပျိုးသည်။ တော်သလင်းလတွင် ရိတ်သိမ်းပါသည်။ တစ်နှစ်လျှင်(၂၅၀၀၀၀)ခန့် ရရှိပါသည်။ အိမ်ထောင်စု(၇၀)ခန့် စိုက်ပျိုးပြီး အမျိုးသမီး ဦးဆောင်(၁၀)ဦး ပါဝင်သည်။ အဓိကပြဿနာမှာ

မိုးလေဝသ မမှန်ကန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပဲခင်းပုံကို နှမ်းနှင့်အတူ စိုက်ပျိုးသည်။ ပြာသို၊ တပို့တွဲလတို့တွင် ခုတ်ယူသည်။ တစ်နှစ်လျှင် (၂၀၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အဓိကပြဿနာမှာ ပိုကျခြင်း၊ မျိုးမမှန်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထောပတ်ပဲကို တော်သလင်းလတွင် စိုက်ပျိုးသည်။ ပြာသို၊ တပို့တွဲလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ တစ်နှစ်ပင်ငွေ (၁၅၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အိမ်ထောင်စု(၅၀)စိုက်ပျိုးပြီး အမျိုးသမီးဦးဆောင်(၂)ဦး ပါဝင်သည်။ အဓိက ပြဿနာမှာ ပိုးကျခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စပါးကို ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လတို့တွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဝမ်းစာအတွက် အဓိက စိုက်ပျိုးသည်။ တစ်နှစ်လျှင် (၂၅၀၀၀၀)ခန့် ရရှိသည်။ အိမ်ထောင်စု(၃၀)ခန့် စိုက်ပျိုးသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ရှားပါးပါသည်။ ပြောင်းကို ဝါဆို၊ ဝါခေါင်တွင် စိုက်ပျိုးပြီး ပြာသိုလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ နွားစာအတွက် အဓိက စိုက်ပျိုးသည်။ မွေးမြူရေးတွင် ဆိတ်၊ နွား၊ သိုး၊ ဝက်တို့ကို မွေးမြူသည်။ တောင်သူနှင့် တွဲဖက်၍ တနိုင်တပိုင်သာ မွေးမြူသည်။ ခွာနာလျှာနာ၊ ပဲရောဂါတို့ကို အဓိက ကြုံတွေ့နေရသည်။ စားဝတ်နေရေး ပြေလည်သော လများမှာ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲ၊ တပေါင်းလတို့ဖြစ်ပြီး ခက်ခဲသော လများမှာ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လ တို့ဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို မိုးရေရသော ကဆုန်၊ နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင်သာ လုံလောက်ပြီး ကျန်လများတွင် လုံလောက်မှု မရှိပါ။ သောက်သုံးရေသည် နယုန်၊ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ တော်သလင်း၊ သီတင်းကျွတ်လ တို့တွင်သာ လုံလောက်ပြီး၊ တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်လတို့တွင် အလွန်ရှားပါးပါသည်။ ဝင်ငွေများသော လများမှာ တော်သလင်း၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလတို့ ဖြစ်ပြီး ထွက်ငွေများသော လများမှာ တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်လများ ဖြစ်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျရောက်မှု အနေဖြင့် တန်ခူး၊ ကဆုန်၊ နယုန်လတို့တွင် ခွာနာလျှာနာ ရောဂါကျရောက်ခြင်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလတို့တွင် အအေးလွန်ကဲ၍ တိရစ္ဆာန်များ သေဆုံးခြင်းတို့ကို ကြုံရသည်။ ကျန်းမာရေး အနေဖြင့် တပေါင်း၊ တန်ခူး ရေရှားပါးသော လများတွင် ဝမ်းရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်း တို့ကို ကြုံရတတ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ရှိသူများ အားသောလမှာ တပေါင်းလဖြစ်ပြီး အလုပ်ရှုပ်သောလမှာ တန်ခူး၊ ကဆုန်လတို့ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်များမှာ တန်ခူး၊ ကန်ဆုန်လတို့တွင် လေထန်ခြင်း၊ တော်သလင်း၊ တပေါင်းလတို့တွင် အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း၊ နတ်တော်၊ ပြာသို၊ တပို့တွဲလတို့တွင် အအေးလွန်ကဲခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့ရသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြ/ဘေးအန္တရာယ်ပြ/ထိခိုက်မှုပြမြေပုံ(မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

နဘဲကုန်းကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ သံဘိုကျေးရွာအုပ်စုတွင် တည်ရှိပါသည်။ သံဘိုကျေးရွာနှင့် (၅)မိုင်ခန့်၊ လက်ပံအိုင်ကျေးရွာနှင့် (၂)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသည်။ အိမ်ခြေ(၁၂၇)အိမ်၊ အိမ်ထောင်စု(၁၁၂)စု ရှိပါသည်။ လူဦးရေ(၇၆၀)ဦးရှိပြီး ကျား(၃၂၀)ဦး၊ မ(၄၄၀)ဦးရှိပါသည်။ မညီညာသော နေရာတွင် ရွာကို တည်ထားသောကြောင့် ရွာလယ်မှာ မြင့်နေ၍ ဘေးပတ်လည်မှာ နိမ့်ဆင်းလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသည် တောင်မှ မြောက်သို့ အတန်းလိုက် တည်ရှိပါသည်။ တောင်မြောက်(၇၀၀ x ၁၂၀၀)ပုံစံရှိပါသည်။ မိတ္ထီ-ကျောက်ပန်းတောင်း နယ်ခြားစည်းပေါ်တွင် တည်ရှိပါသည်။ ရွာ၏ အရှေ့ဘက်(၆)ဖာလုံခန့်တွင် ချောင်းတည်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ဆေးပေးခန်း မရှိပါ။ တိ/မွေးကုသ ရှိပါသည်။ ဆေးဝါး မလုံလောက်ပါ။ ဆေးဝါး မလုံလောက်သဖြင့် (၄)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော သံဘိုအုပ်စုမှ (၁)လတစ်ကြိမ် တိုက်ပါသည်။ အရေးကြီး လူနာများကို (၉)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ဆည်တို့သို့ သွားရောက်ကုသရပါသည်။ မိုးတွင်းတွင် သွားလာရေး ခက်ခဲပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကား/ဆိုင်ကယ်ရှိသူများသာ အဆင်ပြေပါသည်။ အိမ်တိုင်းတွင် ယင်လုံအိမ်သာများ ရှိပါသည်။ အရေးပေါ် အခြေအနေတွင် ရံပုံငွေ ထားရှိခြင်း မရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်း အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ ရာသီများ၊ ဝမ်းလျှောဝမ်းပျက်၊ ပိုးထိခြင်းများသာ ရှိပါသည်။ ရွာသားများအားလုံး ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုကို အဓိကအရ သုံးစွဲခွင့် ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အမှတ်(၁၂၁)အခြေခံပညာမူလတန်းလွန်ကျောင်း တည်ရှိပါသည်။ ကျောင်း သည် ကျေးရွာ အရှေ့ဘက်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းနှင့် ကပ်လျက်တွင် တည်ရှိပါသည်။ အဆောက် အဦ(၄)ဆောင် တည်ရှိပါသည်။ ကျောင်းတွင် အိမ်သာ(၃)လုံး တည်ရှိပါသည်။ သောက်ရေကန် တည်ရှိပါသည်။ ကျောင်းသား စုစုပေါင်း ( )ယောက်ရှိ၍ ကျား( )၊ မ( )ဦး တည်ရှိပါသည်။ ဆရာ/ဆရာမ(၇)ယောက် တည်ရှိပါသည်။ အထက်တန်းပညာကို (၆)မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော ဆည် တို့သို့ သွားရောက်သင်ကြားရပါသည်။ ရွာထဲတွင် (၆၀%)သော ကလေးများသာ ပညာသင်ကြား ခွင့် ရှိပါသည်။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ကျောင်းဝိုင်းမှာလည်း အလွန်ကျဉ်း ပါသည်။

နဘဲကုန်းကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေတွင်း(၃)တွင်း ရှိပါသည်။ (၁)တွင်းသာ သောက်ရေ အဖြစ် ခပ်ရပါသည်။ ရွာမြောက်ဘက်တွင် တည်ရှိပါသည်။ ရေ အရည်အသွေးကောင်းသော်လည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံး သုံးစွဲခွင့် မရှိပါ။ တစ်ရွာလုံး သုံးစွဲခွင့် ရှိပါသည်။ ရွာမြောက်ဘက်တွင် ကန်(၁)ကန် ရှိပါသည်။ ထို ကန်မှ သောက်ရေ သုံးရေကို ရရှိသည်။ ရေ ရှားပါးသောအခါ ရွာနှင့် (၁) မိုင် (၄) ဖာလုံခန့် ကွာဝေးသော စိမ့်တောရှိ လက်ယက်တွင်းများတွင် သွား၍ ခပ်ရပါသည်။ လှည်းတစ်စီး လျှင် ရေတစ်ခေါက်ရ၍ (၂)နာရီခန့် ကြာမြင့်ပါသည်။ ရွာအတွင်းရှိ စက်ကွင်းများမှာ ငန်သော ကြောင့် သောက်သုံးရန် ခက်ခဲပါသည်။

ကျေးရွာ၏ လမ်းများသည် မြေသားလမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အလွန်ကြမ်းသည်။ နွေရာသီပင်လျှင် သွားလာရန် ကောင်းမွန်ပါသည်။ မိုးတွင်းတွင် သွားလာရန် မရပေ။ တစ်နှစ်ပတ် လုံး သုံးစွဲခွင့်မရှိပေ။ လက်ပံအိုင်၊ ဆယ်တို၊ သံဘိုကျေးရွာများနှင့် ဆက်သွယ်ထားသည်။ ဗုဒ္ဓ

ဘာသာကို ကိုးကွယ်ပြီး ဗမာလူမျိုးများသာ နေထိုင်သည်။ မတူညီသော လူမျိုးစုများနှင့် ဘာသာခြားများ မရှိပါ။ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် လူမှုရေး၊ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး လုပ်ငန်းများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့် ရွာသူ/ရွာသားများ၊ တစ်စုတစ်စည်းထဲ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ပဋိပက္ခအကြမ်းဖက်မှုများကြောင့် ထိခိုက်ခံရသော မိသားစုများ မရှိပါ။

စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကလုပ်ကိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးတွင် လယ်၊ ယာ နှစ်မျိုးလုံးကို လုပ်ကိုင်သည်။ လယ်(၁၅၀)ခန့်၊ ယာ(၄၀၀)ခန့် ရှိပါသည်။ ယာတွင် နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ထောပတ်ပဲ၊ ငရုတ်၊ ပြောင်းတို့ကို အဓိက စိုက်ပျိုးသည်။ ဝါ၊ ပဲတီစိမ်းတို့ကို စိုက်ပျိုးသူ အနည်းငယ် စိုက်ပျိုးသည်။ လယ်တွင် စပါးကို အဓိက စိုက်ပျိုးပြီး ကုလားပဲကိုလည်း အနည်းငယ် စိုက်ပျိုးပါသည်။ မွေးမြူရေးကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဆိတ်၊ သိုး၊ နွား၊ ဝက်၊ ကြက်တို့ကို အဓိက မွေးမြူသည်။ ထက်ဝက်ခန့် မွေးမြူကြသည်။ ကျေးရွာတွင် ဈေးဆိုင်(၃)ဆိုင် ရှိပါသည်။ လယ်ယာမြေများ အပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ထားခြင်း မရှိပါ။ ထို့အတူ အရင်းအမြစ်အပေါ် လွှမ်းမိုး ချုပ်ကိုင်ထားခြင်း မရှိပါ။ မိုးမကောင်းသော နှစ်များတွင် ပြင်ပသို့ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင် စားသောက်ကြပါသည်။ ထန်းတောရှိသော်လည်း ထန်းတက်သူများ မရှိပါ။ တနိုင်တပိုင် သနပ်ခါး မွေးသူများလည်း ရှိပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

နပဲကုန်းကျေးရွာသည် ရွာ၏ပတ်ပတ်လည်တွင်ရိုးများချောက်ကမ်းပါးများ ရှိသောကြောင့် လမ်းသွားရာတွင် တစ်ဦးတစ် ယောက်တည်းသွားမည်ဆိုပါက မိန်းကလေးများနှင့် ကလေး ငယ်များ အတွက် အဓိကအန္တရာယ်ရှိသော နေရာများဖြစ်ပါသည်။ အခြားအန္တရာယ်ရှိနိုင်သော နေရာများ မရှိပါ။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာအတွင်း အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော အိမ်ရှိပါသည်။ လက်လုပ်လက်စား အိမ်(၃၀) တောင်သူ(၇၅)အိမ်ခန့် ရှိပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သော သူများမှာ ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အို၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာပိုင်သစ်တော မရှိပါ။ အစိုးရပိုင်သစ်တော ရှိပါသည်။ ယူလစ်များ စိုက်ပျိုးထားပါသည်။ ကျေးရွာအရှေ့ဘက်နှင့် တောင်ဘက်တွင် တည်ရှိပါသည်။ ကလေးများ ပျော်သောနေရာမှာ ဘုန်းကြီးကျောင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးများ မသွားချင်သော နေရာမှာ သင်္ချိုင်းကုန်း ဖြစ်ပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများက ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူနိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရရှိနိုင်သလား? (တစ်ခြား) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း
နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ထောပတ်၊ စပါး၊ ပြောင်း	ရောင်းစားလို့ရသည်၊ စားဝတ်နေရေးအတွက် ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။	ပိုးကျခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ မြေပိုဆွဲခြင်း၊ မိုးများရင်သေ	သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း၊ ပိုးသတ်မှုန့်များဖြင့် ယခု စမ်းနေပါသည်။	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဖြင့် စိုက်ပျိုးချင်ပါသည်။
ဆိတ်၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက်	ရောင်းစားဖို့ရသည်၊ အရေးပေါ်ရသည်၊ ပို၍ အထောက်အကူပြုသည်။	ခွာနာ၊ လျှာနာ၊ ဆီးပင့်၊ ဆီးအောင့်	သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်း	တိ/မွေးကုနည်းပညာနှင့် ဆေးဝါးများ
လှည်း၊ ဆိုင်ကယ်	အရေးပေါ်သွားဖို့ရသည်၊ ကျန်းမာရေးအတွက်လည်း လွယ်ကူပါသည်။	မိုးရွာရင် သွားလို့မရ၊ လမ်းများ ပျက်စီးခြင်း၊ လမ်းများပျက်စီးခြင်းကြောင့် လူတွေပေါ်မှ သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။	မိုးဦးကျ လုံခြုံသော နေရာများကို ပစ္စည်းများ ရွေ့လျားခြင်းကို ကူညီနိုင်သည်	

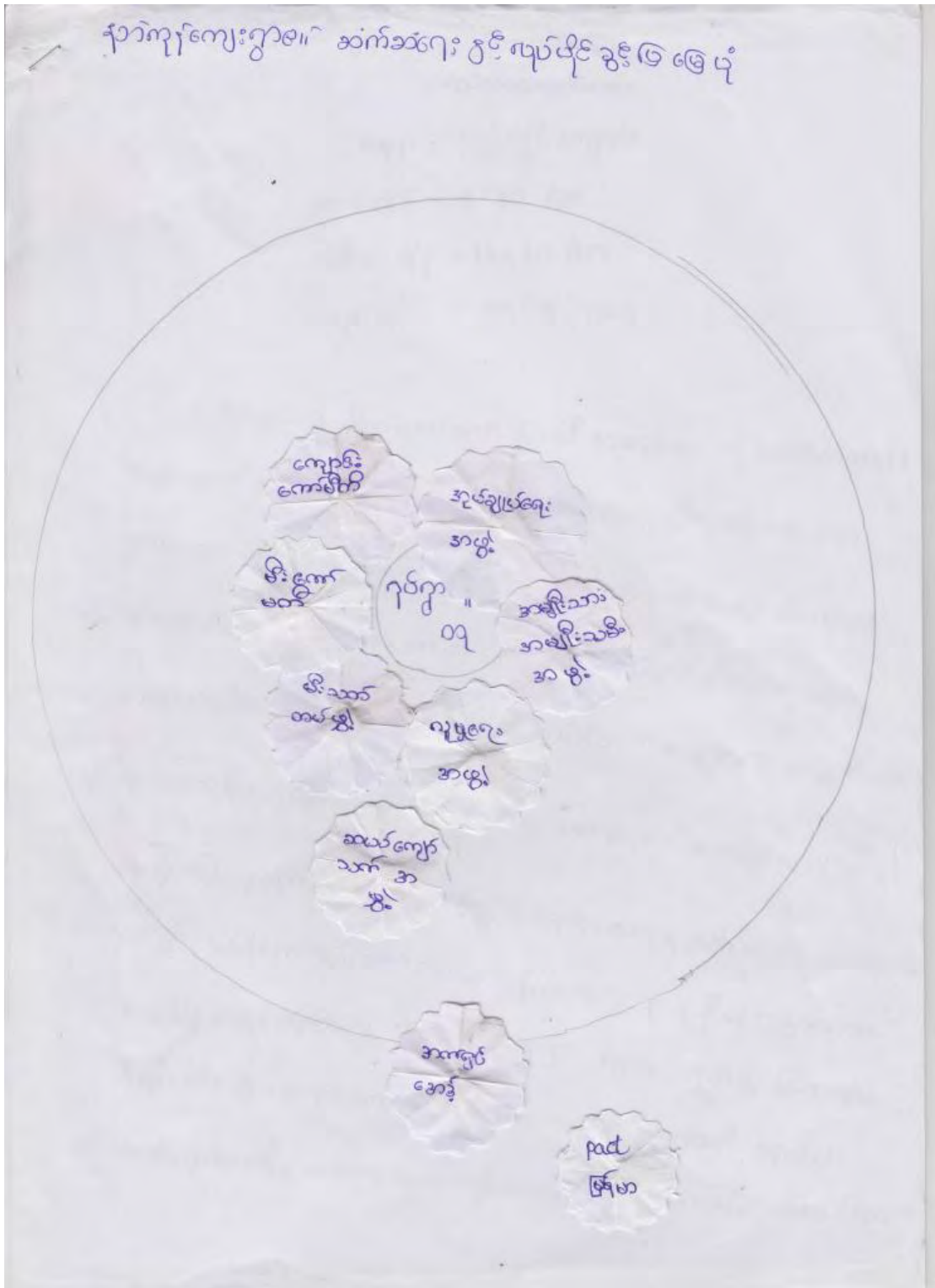
သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ ဘာတွေရှိလဲဟုမေးခဲ့ရာ ရွာသူ/သားများမှ ပဲစဉ်းငုံ၊ ထောပတ်၊ စပါး၊ ပြောင်း၊ ဆိတ်၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက်၊ ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊ လှည်းတို့ဖြစ်တယ်ဟု ပြောခဲ့ပါသည်။ နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ထောပတ်၊ စပါး၊ ပြောင်းထွက်သော အန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လို ပြုလုပ်နိုင်သလဲဟု မေးရာ ရောင်းစားလို့ရတယ်၊ စားဝတ်နေရေးအတွက် ဖြေရှင်းပေးနိုင်တယ်၊ ဟု ရွာသူ/သား အားလုံးက ပြောခဲ့ပါသည်။ နောက် သူတို့အပေါ် ဘယ်လို ဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်နိုင်လဲဟု မေးခဲ့ရာ ပိုးကျခြင်း၊ မြေပိုဆွဲခြင်း၊ မိုးများရင် သေတယ်ဟု ဦးပြုံးချိုမှ ပြောခဲ့ပါသည်။ ဘယ်အချိန်တွေမှ ဖြစ်တာလဲဟု မေးခဲ့ရာ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလတွေမှာ ကျတယ်၊ ပိုးသတ်မှုန့် ပိုးသတ်ဆေးများဖြင့် ကူညီနိုင်ပါသည်ဟု ရွာသူ/သားများက ပြောခဲ့ပါသည်။ အခြားသော စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဖြင့် စိုက်ပျိုးချင်ပါသည်ဟု အားလုံးက ပြောခဲ့ပါသည်။

ဆိတ်၊ နွား၊ ကြက်၊ ဝက်၊ သိုးတွေက ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန်မှာ ရောင်းစားပြီး မိမိစားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်တယ်ဟု ရွာသူ/သားအားလုံးက ပြောခဲ့ပါသည်။ သူတို့အပေါ် ဘေးအန္တရာယ် ဘယ်လိုကျရောက်နိုင်လဲ မေးခဲ့ရာ ခွာနာ၊ လျှာနာ၊ ဆီးကျင်၊ ဆီးအောင့် သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းမှာ ဖြစ်တယ်၊ တိ/မွေးကုနည်းပညာနှင့် ဆေးဝါးများ လိုအပ်ပါသည်ဟု ပြောပါသည်။ ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊ လှည်းတွေကတော့ အရေးပေါ် သွားလို့ရတယ်၊ ကျန်းမာရေးအတွက်လည်း လွယ်ကူတယ်ဟု ရွာသားများက ပြောပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်များကတော့ မိုးရွာရင် သွားလို့ မရဘူး၊ လမ်းများ ပျက်စီးခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဟု ဦးပြုံးချိုနှင့် ရွာသားများက ပြောပါသည်။ မိုးဦးကျမှာဖြစ်တယ်၊ ဘယ်လို

ကာကွယ်နိုင်မလဲဟုမေးရာ လုံခြုံသော နေရာများကို ပစ္စည်းများ ရွှေ့လျားခြင်းကို ကူညီနိုင်သည်ဟု ပြောပြီး အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ပါသည်။

၃.၅ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ အခန်းကဏ္ဍသုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာ၏ လုပ်ငန်းကိစ္စများကို စီမံခန့်ခွဲပေးခြင်း၊ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စများ ပြဿနာရပ်များကို ဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ အခြားသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းတို့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

ကျောင်းကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် ကျောင်းပြုပြင်ခြင်း၊ ရံပုံငွေများ ရှာဖွေပေးခြင်း၊ ပညာရေးစုံညီပွဲတော်၊ အခြား အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအခန်းကဏ္ဍ

မင်္ဂလာဆောင်၊ အလှူ၊ ဆွမ်းလောင်း၊ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးတို့တွင် ဝေယျဝစွများတွင် ဧည့်ခံပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မီးသတ်တပ်ဖွဲ့၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာအတွင်းရှိ မီးဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုတင်ထားရှိရမည့် ပစ္စည်းများကို ထားရှိရန် နှိုးဆော်ပေးခြင်း၊ သံချောင်းခေါက်၍ နှိုးဆော်ပေးခြင်း၊ အိမ်များကိုလည်း မီးဘေးအန္တရာယ် လုံခြုံရန် လိုက်လံ စစ်ဆေးပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဆယ်ကျော်သက် အဖွဲ့ အခန်းကဏ္ဍ

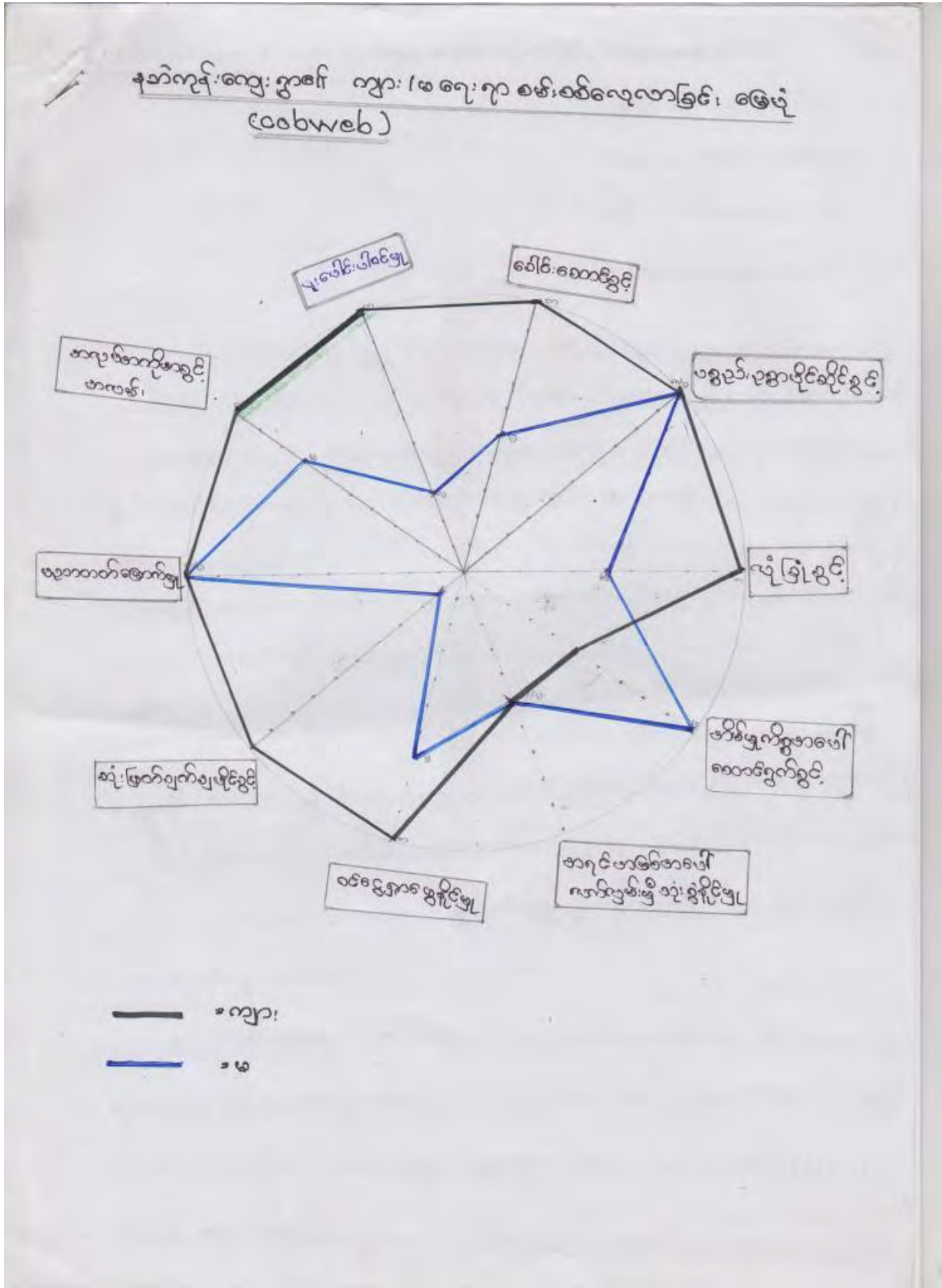
ကျေးရွာဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့များနှင့် ပုံမှန်အစည်းအဝေးလုပ်ခြင်း၊ ကျေးရွာသာရေးနာရေးတို့တွင်လည်း ဝိုင်းလုပ်ကူခြင်း၊ actionaid နှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး သင်တန်းများ တက်ခြင်း၊ ရရှိလာသော ဗဟုသုတများကို ပြန်ဝေငှခြင်း။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စများ၊ ဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
ကျောင်းကော်မတီ	ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် ကျောင်းပြုပြင်ခြင်း၊ ရံပုံငွေများ ရှာဖွေပေးခြင်း၊ ပညာရေးစုံညီပွဲတော်၊ အခြား အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
ဆယ်ကျော်သက်	ဆယ်ကျော်သက်လူငယ်များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအသိပညာပေးခြင်း၊ သင်တန်းများပေးခြင်း နှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။
အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအခန်းကဏ္ဍ	မင်္ဂလာဆောင်၊ အလှူ၊ ဆွမ်းလောင်း၊ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးတို့တွင် ဝေယျဝစွများတွင် ဧည့်ခံပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
မီးသတ်တပ်ဖွဲ့၏ အခန်းကဏ္ဍ	ကျေးရွာအတွင်းရှိ မီးဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုတင်ထားရှိရမည့် ပစ္စည်းများကို ထားရှိရန် နှိုးဆော်ပေးခြင်း၊ သံချောင်းခေါက်၍ နှိုးဆော်ပေးခြင်း၊ အိမ်များကိုလည်း မီးဘေးအန္တရာယ် လုံခြုံရန် လိုက်လံ စစ်ဆေးပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
လူမှုရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူမှုရေးကိစ္စများကို အဓိကထားလုပ်ဆောင်ပါသည်။
မီးကော်မတီ	ကျေးရွာတွင်းမီးလင်းရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီးအဓိက လုပ်ဆောင်ပါသည်။
ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ	
AAM	ကျေးရွာလူထုနှင့်အတူတကွပူးပေါင်းပါဝင်ပြီးကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်း များကို အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်လျှက်ရှိပါသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

နဘဲကုန်းကျေးရွာ၏ အမျိုးသမီးဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်အနေဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတွင် ကျား(၁၀၀)ပေးပြီး၊ မ(၃၀%)ပေးထားပါသည်။ ထိုသို့ ကွာခြားချက်များတွင် အမျိုးသားများအား (၁၀၀%) ပေးထားခြင်းမှာ အိမ်ထောင်ဦးစီးဖြစ်ခြင်း၊ ယခင်ကတည်းက အမျိုးသားများသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း၊ ရပ်ရွာ ဦးဆောင်မှုကဏ္ဍ များတွင်လည်း အမျိုးသားများကိုသာ နေရာပေးထားခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာသာရေးနာရေးတွင် ဆွေးနွေးပွဲအတွက်သာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပိုင်ခွင့် ရထားပါသည်။ မိသားစုမှာ အမျိုးသမီးများကလည်း ဆုံးဖြတ်ချက် ချထားတာ ရှိပါသည်။ ရပ်ရေးရွာရေးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အမျိုးသားများသာကြောင့် (၁၀၀%)ပေးပြီး၊ အမျိုးသမီးများ(၁၀%)သာ ရရှိပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုတွင် ကျားနှင့်မတန်းတူ(၁၀၀%)ရနိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မိန်းမနှင့် ယောက်ျား ပစ္စည်းများကို အတူတကွပဲ ညီတူညီမျှ ခွဲဝေပါသည်။ သားနှင့်သမီး ကိုလည်း တန်းတူ အမွေပေးပါသည်။

လုံခြုံမှုတွင် အမျိုးသားများက(၁၀၀%) လုံခြုံပြီး အမျိုးသမီးများက (၅၀%)လုံခြုံပါသည်။ ရပ်ရွာတွင် အမျိုးသားများက ရိုင်းစိုင်းတာ မရှိခြင်း၊ အန္တရာယ်ဖြစ်ရင်လည်း တတ်နိုင်သမျှ ကာကွယ်သောကြောင့် (၅၀%)လောက်သာ ကွာခြားပါသည်။ ပညာတတ်မြောက်မှုတွင် ယခုအခါ ကျားနှင့်မ တန်းတူအခွင့်အရေးရ ကြပါသည်။ ခွဲခြားမှုလည်း မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တန်းတူအခွင့်အရေး(၁၀၀%)ပေးထားပါသည်။

အလုပ်အကိုင်အခွင့်အရေးတွင် ကျား အလုပ်အကိုင် ပိုများခြင်း၊ ခွန်အားပိုကြီးခြင်းကြောင့် (၁၀၀%) ပေးထားပြီး မိန်းကလေးများအား (၅၀%)သာပေးထားပါသည်။ အမျိုးသမီးများ ခွန်အားနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် ရှားပါးခြင်း၊ အမြင့်များသို့ တက်ရန် မသင့်တော်သောကြောင့် ရပ်ရွာတွင်းအရ ရာခိုင်နှုန်း နည်းရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အိမ်မှုကိစ္စ ဆောင်ရွက်မှုတွင် အမျိုးသမီးများက (၁၀၀%)ရရှိပါသည်။ တစ်ချို့ အမျိုးသားများကလည်း အမျိုးသမီးများအား လုပ်ကိုင်ကူသောကြောင့် (၅၀%)ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အရင်းအမြစ်အပေါ် လက်လှမ်းမီ သုံးစွဲနိုင်မှုတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် သားများတန်းတူ (၅၀%)ရရှိပါသည်။ အိမ်တွင်းကိစ္စများတွင်လည်း နှစ်ဦးလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်ပါသည်။ မိန်းကလေးများက လက်ဝတ်ရတနာများကို ပိုင်ဆိုင်ပြီး အမျိုးသားများကလည်း ယာမြေမှ ထွက်သော အသီးအနှံများကိုလည်း တန်းတူရောင်းချ သုံးစွဲနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဝင်ငွေ ရှာဖွေနိုင်မှုတွင် အမျိုးသားများအား(၁၀၀%)ပေးထားခြင်းမှာ အမျိုးသားများက ခွန်အားပိုကြီး၍ ဝင်ငွေပိုရှာနိုင်ခြင်း၊ သွားလာရေးတွင် လုံခြုံစွာ သွားလာခြင်း၊ အိမ်ထောင်ဦးစီးကပဲ ဝင်ငွေရှာရမည်ဟူသော ရှေးရိုးစွဲ အယူအဆများရှိခြင်း၊ အမျိုးသားများအား အားကိုးအားထားပြုနေခြင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများက အိမ်မှုကိစ္စဆောင်ရွက်နေ၍ ဝင်ငွေရှာဖွေမှုတွင် နည်းပါးခြင်း၊ အိမ်တွင်းနှင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်နိုင်သော အလုပ်အကိုင် နည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် (၇၀%)ပေးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ခေါင်းဆောင်မှုတွင် အမျိုးသားများသည် အိမ်ထောင်ဦးစီးဖြစ်သောကြောင့် ခေါင်းဆောင်ရခြင်း၊ ယောက်ျားများက ဦးဆောင်၍ စီမံခန့်ခွဲရခြင်း၊ ပြင်ပ ဗဟုသုတ ပိုရရှိခြင်း၊ မိန်းကလေးများထက် အသိပိုများခြင်း၊ ဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးမှုသာခြင်း၊ အတွေ့အကြုံများခြင်းတို့ကြောင့် (၁၀၀%)ပေးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မိန်းကလေးများမှ အကြံဉာဏ်ပေး၍ လုပ်ကိုင်ရသောအခါများရှိခြင်းကြောင့် (၅၀%)ပေးထားပါသည်။ အိမ်မှာ တစ်ချို့မိန်းမတွေလည်း ဦးဆောင်သောကြောင့်လည်း ရာခိုင်နှုန်း တစ်ဝက်လောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများ အိမ်တွင်းဝင်ငွေမရသော အလုပ်အကိုင်များမှာ ထမင်းချက်၊ အဝတ်လျှော်၊ တံမြက်စည်းလှဲ၊ ဘုရားပန်းလဲ၊ နွားစာရိတ်၊ ရေခပ် စသည့်အလုပ်များ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများအား ထိခိုက်စေသော အရာများထဲတွင် အမျိုးသမီးများ အားနွဲ့ခြင်း၊ အားနည်းခြင်း၊ မွေးရာပါခန္ဓာကိုယ် ဖွဲ့စည်းပုံ မတူခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ လုံခြုံမှုတွင် မိန်းကလေးများက အားနွဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများ ပစ္စည်းဥစ္စာများ ထိန်းချုပ်နိုင်မှု ရှိခဲ့လျှင် စီးပွားရေး ကျဆင်းလာနိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မိန်းကလေးများသည် အမျိုးသားများထက် အသိဉာဏ်နည်းခြင်း၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်ပါက တိုးတက်မှု မရှိခြင်း၊ စီးပွားရေးဈေးကွက်ကို နားမလည်ခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အနာဂတ်တွင် အမျိုးသမီးများ ထိခိုက်လွယ်မှု မရှိနိုင်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ချိတ်ဆက်မှုအားကောင်း လာပါက ပိုပြီး ထိခိုက်မှု လျော့ကျလာနိုင်ပါသည်။

အမျိုးသမီးများ ထိခိုက်လွယ်မှု လျော့ချစေရန် နည်းလမ်းများမှာ- အသိပညာများ တိုးပွားအောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ အချိန်ရရှိအောင် ဖန်တီးပေးခြင်း၊ အမျိုးသမီးများ ဝင်ငွေရအောင် အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ ရေရှည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ဗျူဟာများကတော့ ဆိတ်၊ နွား၊ ဝက်၊ ကြက် မွေးမြူခြင်း၊ ဈေးရောင်းခြင်း၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးပါက ဝင်ငွေရနိုင်ပါသည်။ ဒေသတွင် ကိုက်ညီသော စိုက်ပျိုးရေးနည်းကတော့ မိုးရေရရှိပါက အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။ မိုးရေ မရရှိပါက စိုက်ပျိုးရန် လုံးဝမဖြစ်နိုင်ပါ။ ရေခံသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်တွင်တော့စိုက်ပျိုးရန် လုံးဝ မဖြစ်နိုင်ပါ။ အိမ်တွင်တော့ စိုက်ပျိုး၍ မရပါ။ တောထဲရှိ ယာမြေများတွင် စိုက်ပျိုး၍ ရနိုင်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများအတွက် ကိုယ်ထူ/ကိုယ်ထ အဖွဲ့ ဖွဲ့ပါက အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။ ကျား/မ အခန်းကဏ္ဍနှင့် ရှေးရိုးစွဲ အယူများ ရှိနေပါသည်။ ရှေးရိုးစွဲ အယူအဆများအနေဖြင့် ယောက်ျားလေးသာ ဦးဆောင်ရမယ်၊ မိန်းကလေးဆိုရင် အိမ်မှာသာ အိမ်မှုလုပ်ဆောင်ရမယ်၊ စီးပွားရေးဆိုလည်း မွေးမြူရေး၊ ဈေးရောင်းသာ လုပ်ကိုင်ရမယ်၊ ယောက်ျားလေးက အပြင်ထွက် အလုပ် လုပ်ရမယ်၊ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ရာသီဥတုများ မိုးရွာမယ့် သင်္ကေတမှာ ပင့်ကူအိမ် ပိတ်တာ၊ ဖားအော်တာ၊ အဲဒါဆိုရင် မိုးရွာတာကို သင်္ကေတပြသည်။ လူထုများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မိသားစုနှင့် ရပ်ရွာပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်ခြင်း၊ ရာသီဥတုတွေကို လိုက်လျောညီထွေစွာ အိမ်များကို ထန်းရွက်နှင့် အမိုး မိုးခြင်း၊ သက်ကယ်နှင့် မိုးပြီး နေထိုင်ကြသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု ရှိလား၊ ကျေးရွာမှာ ဗဟုသုတနည်းလို့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု မရှိပါ။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ

သတင်းအချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမီမှု ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရန်အတွက် ရာသီဥတု သတင်းအချက်အလက် အကူအညီ လက်လှမ်းမီ နိုင်ပါသည်။ ရပ်ရွာသည် ဖြစ်ပေါ်နေသော ရာသီဥတု လွန်ကဲခြင်း ပတ်သက်ပြီးတော့ အသိပညာ ဗဟုသုတ ရရှိအောင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ စာပေဟောပြောပွဲများ ကျေးရွာတွင် ပြန်လည် ကျင်းပခြင်းတို့ လုပ်သည်။ ဒေသတွေမှာ မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းတာမျိုး ကျေးရွာတွေမှာ မရှိတာများပါတယ်။ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်တာ၊ မိုးမမှန်တာလို့ လေပြင်းမှန်တိုင်း တိုက်တာတို့ ကျေးရွာမှာ အတိုင်းအတာ စက်ကိရိယာများ နည်းပညာ မရှိကြောင်း သိရသည်။ သတင်းကို နားထောင်ရသည်။ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် ပြောသောစကားတွေကို နားထောင်နေရသည်။ စာနယ်၊ ဂျာနယ်၊ သတင်းစာတွေ လေ့လာသည်။ များသောအားဖြင့် မြန်မာ့အသံ၊ အသံထွက်သော ရေဒီယိုတို့ကို တောင်သူ/သားများ လိုက် နားထောင်လေ့ရှိကြသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အန္တရာယ်၊ လူကြီးများမှ ကလေးများအား ကျီစယ်နှောက်ပြောင် စနောက်ခြင်း	မိဘများမှ အလွန်အကျွံ စိတ်ပိုင်းထိခိုက်အောင် မစ ဖန်တော့ရန် ပြော/ဆုံးမသင့်
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	သာရေး၊ နာရေး ရပ်ရွာအတွင်း သန့်ရှင်းရေး၊ စုံညီပွဲတော်တွေမှာ ကူညီ	
ရပ်ရေး၊ ရွာရေးတွင် ပါဝင်ခြင်း	မိသားစုစီးပွားရေး၊ ရပ်ရွာရေး၊ ဘာသာရေး၊ ပွဲများတွင် တတ်နိုင်သည့်ဘက်မှ ကူညီခြင်း	
စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများ	မိသားစု စီးပွားရေး အဆင်မပြေ၍ ကျောင်းထွက် အလုပ်လုပ်ရခြင်း	မိဘများအား ပညာရေးအကြောင်း ပညာပေးခြင်း
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ		ကျေးရွာအတွင်း

		အသိပညာပေးစာအုပ် လိုအပ်
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	အလုပ် လုပ်ရသောကြောင့် ကျောင်းမတက်နိုင်၊ ဘော်ဒါများရှိသောကြောင့် မိဘများ ငွေမတတ်နိုင်၍ ကျောင်းထုတ်ခြင်း	ကျောင်းမှ ဆရာ/မများမှ တိတိကျကျ စနစ်တကျ ပညာသင်ကြားပေးခြင်း၊
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှုများ	ကလေးများ အပူလွန်ကဲ၍ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ဖြစ်၊ အဖုအပိန်ပေါက်ခြင်း၊ အသက်သေဆုံးနိုင်	ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းထားရှိ၍ ကျန်းမာရေးအမြင် ဖွင့် သင်တန်းပေးရန်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ မိတ်ဆက်စကား ပြောပါသည်။ ကလေးကို ဘယ် အသက်အရွယ်အထိ သတ်မှတ်သလဲဟု မေးရာ(၅)နှစ်ကို ကလေးဟု သတ်မှတ်သည်ဟု ကျေးရွာသူ/သားများမှ ပြောပါသည်။ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ (၁၆)နှစ်ကို ကလေးဟု သတ်မှတ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ကလေး အခွင့်အရေးကို သိလားဟုမေးရာ မသိဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကလေးအခွင့်အရေး(၅၄)ချက် ရှိပါသည်ဟု ပြောပါသည်။ ရှင်-ဖွဲ့-ကာ-ပါ အကြောင်းရှင်းပြ၊ အသက်ရှင်သန်ရန် ရေ၊ လေ၊ အစားအစာ၊ နေစရာ လိုကြောင်း ပြောပါသည်။ ကလေးအခွင့်အရေးအရ ကလေးတွေ တန်းတူရရှိမည်ဟု ပြောပါသည်။

ကလေးများသည် တန်းတူလုပ်ရသော်လည်း လုပ်ခ တန်းတူ မရရှိကြောင်း ပြောပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရန် ကလေးအားလုံး တန်းတူ အခွင့်အရေး ရှိကြောင်း ပြောပါသည်။ ကာကွယ်ခွင့်မှာဆို ကလေးများအား ရောင်းစားခံရခြင်း၊ အရိုက်ခံရခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများအား ကာကွယ်ခွင့် ရှိသည်ဟု ပြောပါသည်။ ပါဝင်ခွင့် ကလေးများက ရပ်ရွာတွင်းတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့် မရှိဘူးဟု ပြောပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုခုဖြစ်ရင် ကလေးတွေ ဘာထိခိုက်သလဲဟုမေးရာ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော့ဖြစ်ရင် အသက်ရှင်ခွင့် ဆုံးရှုံးနိုင်တယ်၊ ကလေးတွေ အရိုက်ခံရတယ်၊ ကလေးများအား နားလည်အောင် ပြောပြစေချင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကလေးတွေကို မိဘတွေက ကာကွယ်ပေးသင့်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ လေပြင်းတိုက်ရင် ကလေးတွေ ထိခိုက်နိုင်တယ်၊ ကလေးတွေ လိုအပ်တာ၊ လိုချင်တာ ဘာတွေလည်းဟု ပြောရာ အားကစားကွင်း၊ အလယ်တန်းကျောင်း(ကျောင်းပေး၍) ဗဟုသုတရရှိရန် စာအုပ်စာပေ၊ စာကြည့်တိုက်၊ သောက်ရေ(ရေသန့်)၊

ဘေးအန္တရာယ် မကျရောက်ခင် ကလေးတွေက ဘာလုပ်ပေးနိုင်သလဲဟုမေးရာ ကလေးတွေဆီက သတင်း ရနိုင်တယ်၊ ကလေးတွေက ကူညီနိုင်တယ်၊ အန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးရင် ကလေးတွေက ရှင်းလင်းကူမယ်၊ ကလေးတွေက လူကြီးခိုင်းတာလုပ်ပေးနိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကလေးတွေကနေ သတင်းအချက်အလက် ပေးလို့ရတယ်၊ ဘယ်အခန်းကဏ္ဍမှာ ပါဝင်နေသလဲဟု မေးရာ ပညာရေး၊ လူကြီးခိုင်းတာဆိုရင် ပါဝင် စွမ်းဆောင်တယ်၊ ကျေးရွာသန့်ရှင်းရေးတွေမှာ ပါဝင်တယ်။

ကျေးရွာရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတဲ့နေရာမှာ ကလေးတွေကို တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်တယ်။ သူတို့က စွမ်းဆောင်နိုင်တယ်။ ဦးဆောင် အကြံပေးတာက လူကြီး၊ ပရဟိတလုပ်ငန်း(သာရေး၊ နာရေး၊ အလှူအတန်း)တွေမှာ လုပ်ဆောင်တယ်။ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်တယ်။ (၇)(၈)တန်းတွေက သန့်ရှင်းရေးတွေ၊ သင်ကြားရေး၊ လူကြီးခိုင်းတဲ့နေရာမှာသာ ပါဝင်တယ်။ ရပ်ရေးရွာရေး အဆောက်အဦ ဆောက်ရင် ကလေးတွေက အကြံပေး မရဘူး။ ကလေးတွေက ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုက မိဘကရိုက်ခြင်း၊ အိမ်မှာဆိုရင် ဘယ်လိုအန္တရာယ်တွေရှိသလဲဟုမေးရာ ပြဿနာကြီးငယ် မရှိဘူး။ စတာနောက်တာတော့ရှိတယ်။ ကလေးတွေ မကြိုက်တာကို စနောက်ခြင်း၊ ကျီစယ်နောက်ပြောင်ခြင်း၊ ရပ်ရေးရွာရေးတွေမှာက သာရေး/နာရေး၊ သန့်ရှင်းရေး၊ စုံညီပွဲတော်တွေမှာ ပါဝင်တယ်။ စားဝတ်နေရေးအတွက် ကလေးတွေ ကျောင်းမတက်ရဘူး။ မိဘကို ကူညီ၊ အလုပ်ထွက်လုပ်ရခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအရကတော့ မရှိဘူး။ နည်းလမ်းများက အသိပညာပေး စာအုပ် လိုအပ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာက အလုပ်လုပ်ရသောကြောင့် ကျောင်းမထားနိုင်ဘူးဟု ပြောပါသည်။

အပူလွန်ကဲ၍ အဖုအပိန့်ပေါက်ခြင်း၊ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ဖြစ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။ မိဘ မရိုက်စေရန် မိဘတွေကို အသိပညာပေးရမယ်ဟု ပြောပါသည်။ အလွန်အကျွံ မစ/မနောက်စေရန် မိဘများက ကလေးများကို ပြောဆိုဆုံးမပေးရန်၊ မိဘတွေက ကလေးတွေကို ပညာသင်ချိန် ပညာသင်ခွင့်ပေးရန်၊ မိဘတွေကို အသိပညာပေးစာအုပ် လိုအပ်ကြောင်း ပြောပါသည်။

ပညာရေးများတွင် ထူးချွန်သည့်သူများရှိသောကြောင့် မိဘများ ငွေမတတ်နိုင်၍ ကျောင်းထုတ်ရခြင်း ဖြစ်ရန်၊ ကလေးတွေကို ငွေခက်ခဲ၍ ကျောင်းမထားနိုင်သောကြောင့် ကျောင်းထွက်ရခြင်း၊ ကလေးများအား ဆရာမများမှ ထိထိရောက်ရောက်၊ တိတိကျကျ၊ စနစ်တကျသင်ကြားပေးရန်၊ ရောဂါတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့လျှင် ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းသို့ သွားရောက်ကုသရခြင်း၊ မိဘများအား ဗဟုသုတပေးရန်၊ ကျန်းမာရေး အမြင်ဖွင့် သင်တန်းပေးရန်အတွက် ပြော၍ အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းခဲ့သည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ဦးစွာမိတ်ဆက်စကားပြော၍ အစည်းအဝေး စတင်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်ခဲ့လားဟုမေးရာ- မိုးခေါင်ရေရှားက နှစ်စဉ်ဖြစ်တယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ချိတ်ဆက်မှုရှိလားဟု ပြောပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တွေကို အဆင့် သတ်မှတ်ထားတာရှိလားဟုမေးရာ အဆင့် သတ်မှတ်ထားတာက မိုးခေါင်ရေရှားကိုတော့ နံပါတ်(၁)လို့ သတ်မှတ်ထားကြောင်း ပြောပါသည်။ ရေးဆွဲမှု မရှိသေးဘူး။ မိုးခေါင်ရေရှားလို့ သီးနှံတွေကို အချိန်မီ မစိုက်နိုင်၊ မစိုက်နိုင်၍ တောင်သူတွေ စီးပွားရေး ထိခိုက်နိုင်တယ်။ မိုးတအားခေါင်တယ်။ ရေတအားရှားရင် ထိခိုက်လွယ်တဲ့သတ္တဝါတွေရှိလားဟု မေးရာ အဲ့လောက်အထိ ဒုက္ခရောက်တဲ့လူ မရှိဘူး။ ဆိုးဆိုးရွာရွာတော့ မရှိဘူးဟု ကျေးရွာသူ/သားများမှ ပြောပါသည်။

ကျေးရွာမှာ အန္တရာယ်တွေ သတ်မှတ်ထားတာရှိသလား၊ ဘေးဖြစ်နိုင်တဲ့ နေရာကို ညွှန်ပြထားတာရှိလားဟု မေးရာ ကျေးရွာဆိုတော့ အဲ့လိုတော့ မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာ စောင့်ကြည့်လေ့လာတာတွေရှိလားဟုမေးရာ မနက်စောစော ငှက်မြူးရင်မိုးရွာ၊ လင်းမြေထွက်ရင် တစ်ရက် နှစ်ရက်အတွင်း မိုးရွာတယ်၊ မိုးရေချိန်ကို ကျောက်စည် တစ်လုံးပြည့်ရင် စိုက်ပျိုး၍ ရနိုင်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

ကျေးရွာမှာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားတာ ဘာတွေရှိလဲဟုမေးရာ၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်တာကတော့ ရေတွင်းတူးတယ်၊ ဆည်ထဲကို ရေလွှဲလုပ်ချင်တယ်၊ ကန်ထဲမြေနှုန်း မပို့စေရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု လုပ်ထားသလဲဟု မေးရာ နှုန်းက မပို့နိုင်ဘူး ရေလွှဲက ကျဉ်းတာပဲရှိတယ်။ ရေရှားရင် ကြိုတင်သတိပေးတဲ့ တာဝန်ခံ ဘယ်သူက လုပ်တာလဲ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်အားလုံး စဉ်းစားရတယ်၊ ဒီလူတွေပဲ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပြီး ငယ်တဲ့ကလေးတွေနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တယ်ဟု ပြောပါတယ်။

ဘေးအန္တရာယ်တွေကို မှတ်တမ်းတင်ထားတာ ရှိလားဟုမေးရာ မှတ်တမ်းတင်ထားတာတော့ မရှိဘူး၊ သီတင်းကျွတ်ဆို မိုးကျွတ်တယ်လို့ပဲ သိတယ်၊ ဒီလိုမှတ်သားရမယ်ဆိုတာကို နောက်ဆို မှတ်သားထားလို့ရမယ်လို့ ပြောပါသည်။ ဆက်သွယ်ရမဲ့ ဖုန်းနံပါတ်တွေကို ကြော်ငြာဘုတ်မှာ ကပ်ထားတာ မရှိဘူး၊ ကြော်ငြာဘုတ်ကျေးရွာသို့ မရောက်သေးဘူးဟု ပြောပါသည်။ ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နေတာတော့ ရှိတယ်၊ သတ်ငေးအချက်အလက်ကို TV ကရတယ်၊ ရေဒီယိုရတယ်၊ TV ကနေ ဘယ်ကို ဆက်သွယ်ရမယ်ဆိုတာ သိရှိရတယ်၊ တယ်လီဖုန်းကနေလည်း ရရှိတယ်ဟု ပြောပါသည်။

အရေးပေါ် ဆက်သွယ်တာက အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကသာ ဆက်သွယ်ပေးတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးဖို့ အချက်အလက်တွေ မရှိဘူးဟု ကျေးရွာသူ/သားများမှ ပြောပါသည်။ သတင်းကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့ မေးရာ လူအချင်းချင်း သတင်းပေးတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာ ဘေးအန္တရာယ် ဒဏ်ခံ အဆောက်အဦ ဆောက်ရင် အဲ့အဆောက်အဦထဲမှာ ဘာတွေရှိသင့်သလဲဟုမေးရာ ကျေးရွာသူ/သားများမှ ရေရှိရမယ်၊ အစားအစာ၊ မီးဖိုချောင်သုံးပစ္စည်း၊ အခန်းသတ်မှတ်ထားသင့်တယ်၊ မီးစသည်တို့ လိုအပ်ကြောင့် ပြောပါသည်။ မိသားစုတစ်ခုမှာရှိသင့်တဲ့ ပစ္စည်းလိုတယ်၊ ဆေးဝါးလိုအပ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

မြို့နယ်အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ လေ့လာအသုံးပြုမှုတွေ မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ဌာနဆိုင်ရာတွေနဲ့ ချိတ်ဆက်ရင် ပြန်လည်ဆောင်ရွက်ပေးတာတွေရှိလားဟု မေးရာ၊ လုပ်ဆောင်ပေးတာတော့ ရှိတယ်ဟု ကျေးရွာ/သားများမှ ပြောပါသည်။ ကျေးရွာရှိ အခက်အခဲ(ရေ)အကြောင်းများကို ဆွေးနွေး၍ အစည်းအဝေးကို (၁၀:၀၀)တွင် ရုပ်သိမ်းခဲ့သည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ကျေးရွာမှာဥပဒေအရသတ်မှတ်ထားတဲ့နေရာရှိလားဟုမေးရာ သစ်တောကြီးပိုင်း တော့ရှိ တယ် ဟုပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာသက်ရှိတွေအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိတယ်ဟု ပြောပါ သည်။ ကျေးရွာမှာ စိုစွတ်မြေ၊ ဒီရေတောတွေ မရှိပါဘူးဟုပြောပါသည်။ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုတွေလည်း

မရှိပါဘူး။ သစ်တောဆုံးရှုံးမှု မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ သစ်သီးဝလံတွေ ဆုံးရှုံးမှုတွေ ဖြစ်နေပါသလားဟုမေးရာ ကျေးရွာသူ/သားများမှ မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။

ကျေးရွာအနီးအနားမှာ ရှေးဟောင်း သတ်မှတ်ထားတာ မရှိပါဘူး။ သုသာန်တွေကို အနှောင့်အယှက် ပေးတာမရှိဘူး။ ကျေးရွာမှာ ဆုတ်ယုတ်မှုတွေ ရှိနေမှု မရှိပါဘူး။ ဒီဇယ်သုံးစက်တွေနဲ့ လုပ်ဆောင်တဲ့ စီမံကိန်း မလုပ်ပါဘူး။ ကျေးရွာမှာလာပြီး ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓါတုဆေးတွေလာသုံးပြီး ရေထုနှင့် မြေထုကို ညစ်ညမ်းအောင် ပြုလုပ်တဲ့ စီမံကိန်းတွေ မရှိသေးပါဘူးဟု ကျေးရွာသူ/သားများမှ ပြောပါသည်။

ကျေးရွာရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ညစ်ညမ်းမှုတွေဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တာတွေရှိလားဟုမေးရာ ညစ်ညမ်းမှုတွေ ဖြစ်အောင် လုပ်တာတွေ မရှိပါဘူးဟု ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားများမှ ပြောပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ စွန့်ပစ္စည်းများအား လိုက်လံမီးရှို့တယ်။ ညစ်ပတ်အောင်စွန့်ပစ်တာတွေ မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ စီမံကိန်းတွေက လူမှုပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းမှာရှိတဲ့ ထိခိုက်လွယ်သူတွေကို ထိခိုက်အောင်ပြုလုပ်တာ တွေရှိလားဟု မေးရာ ကျေးရွာသူ/သားများမှ မရှိပါဘူး။ ကျေးရွာမှာလည်း ထိခိုက်လွယ်သူဟူ၍ သိပ်မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ စီမံကိန်းက သဘာဝအရင်းအမြစ်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွေကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်တာတွေ မရှိပါဘူးဟု ပြောပါသည်။ ကျေးရွာမှာရှိတဲ့ ရိုရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အရင်းအမြစ်တွေကို ပိုမိုကောင်းမွန် အောင် ပြုလုပ်တာတွေ မရှိသေးပါဘူး။ သစ်ပင်တွေ စိုက်ထားတယ်။ စာသင်ကျောင်းနဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်း ပတ်ဝန်းကျင်မှာတော့ သစ်ပင်(၂၀၀)စိုက်ပျိုးရန် အစိုးရဌာနတွေနဲ့ တိုင်ပင်ထားတာတွေရှိတယ်ဟု ပြောပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် စိမ်းလန်းစိုပြေရန် သစ်ပင် အစိုးရဌာနမှ လာစိုက်မည်ဟုပြော၍ အစည်းအဝေးကို ရုပ်သိမ်းခဲ့ပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်းနှင့်ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်စေ့)	ရာသီ	ကျရောက်ချိန်တွင်းကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိမပေးချက် (မဖြစ်မှီ)	သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ	နှိုင်းယှဉ်ချက်
အပူလွန်ကဲခြင်း	X	XX	XX	XXX	XXX	XXX	XX	XXX	XXX	၂၂
မိုးခေါင်ခြင်း	XXX	XX	XXX	XX	XXX	X	XXX	XXX	XXX	၂၀
တိရစ္ဆာန်များ ရောဂါကျခြင်း	XXX	XXX	XXX		X	X	X	XXX	X	၁၆
သောက်သုံးရေးရှားပါးခြင်း	XXX	XXX	XXX		X	XX	XX	XXX	XXX	၂၀
ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော	X	X	X			XXX	XX	X	X	၁၀

ဘေးအန္တရာယ်များကိုအဆင့်ခွဲခြားခြင်း သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဘေးအန္တရာယ်ကို ဖြစ်ပွားစေသော ဘေးအန္တရာယ် ပျက်စီးခြင်း၊ မိုးသီးကျခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ အပူချိန်ပြင်းခြင်းနှင့် သောက်သုံးရေး ရှားပါးခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ရခြင်း၏ အကျိုးဆက်များမှာ မြေဩဇာများကို သုံးသည်။ မြေဆီလွှာ ပျက်စီးခြင်း၊ မိုး မမှန်မကန်ဖြစ်ခြင်း၊ အပူပြင်းခြင်း၊ မြေဩဇာများ သုံးစွဲခြင်းကြောင့် ပျက်စီးလာတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာရရင် မြေဆီလွှာလည်း ထိန်းသိမ်းသည်။ အထွက်နှုန်း တိုးတက်လာမည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး သင်တန်းများပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဆေးပေးခန်းအုပ်စုတွင် မရှိသည့်အတွက် မိတ္ထီလာကို ကျန်းမာရေးနှင့် နီးစပ်ရာ ဆေးခန်းများကို ကျန်းမာရေးဌာနသို့ အကူအညီတောင်းရခြင်း၊ မီးဘေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လုပ်ငန်းလုပ်ရင် အဆင်ပြေနိုင်မလဲ၊ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး သင်တန်းလိုအပ်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး လမ်းလိုအပ်သည်။ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျောင်းများမရှိခြင်းကြောင့် လိုအပ်သည်။ အခြားနေရာသို့ ကျောင်းသားများ (၃)မိုင်လောက်ဝေးသော ကျောင်းကို သွားတက်ရသည်။ ရေဝေကျောင်းသို့ ကျောင်းသာများ သွားတက်ရသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝါသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတု ရာဇဝင် မိုးလေဝါသနှင့် ဇလဗေဒဠိန)	မကြာသေးခင် တာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ် မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် မှု	မိုးလေဝါသခန့်မှန်းခ မျက် (မိုးလေဝါသနှင့် ဇလဗေဒဠိန၏ ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	မိုးခေါင်ခြင်း တပေါင်းတန်ခူးက ဆုန်လများတွင်	မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း၊ ခြောက်သွေ့ခြင်း	သောက်သုံးရေး ရှားပါးခြင်း မိုးပုံမှန်မရွာခြင်း	ရေတွင်းရေရှားလာခြင်း - ကလေးများနှင့် အိုများ ဖျားနာခြင်း	ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်း မိုးရွာမယ်၊ ပုံမှန် ရွာသောလ နယုန်မှ တော်သလင်းလ တွေမှာ မိုးရွာမယ်	ရေတွင်းများကို ထပ်မံတူးဖော်ခြင်းနှင့် ရေတွင်းများကို ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း၊ အမိုးမိုးခြင်း	- အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ အမျိုးသမီးကိုယ်ထူ/ထအဖွဲ့များမှ ဝိုင်းဝန်းထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း -

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

နပဲတောကျေးရွာသည် မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်း ဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များအရ ၎င်းကျေးရွာသည် သမိုင်းအစဉ် အဆက်အရ မိုးခေါင်ခြင်းများနှင့်သာ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ မကြာသေးခင်ကာလကပင် မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်းများနှင့် ထပ်မံကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ ထိုသို့မိုးခေါင်ခြင်း၊ အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း တို့ကြောင့် နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးဆက်များအနေဖြင့် ရေတွင်း ရေရှားလာခြင်း၊ ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖျားနာမှုများဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မိုးလေဝသ ခန့်ချက်အရ ကဆုန်လကွယ်၊ နယုန်လဆန်းမှ တော်တလင်းလအထိ မိုးများပုံမှန် ရွာသွန်းလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာသူ/သားများ အနေဖြင့် မိုးခေါင်သောလများတွင် ကျေးရွာတွင်းရှိ ရေတွင်းများကို ထပ်မံတူးဖော်ခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းများ၊ ရေတွင်းများကို အမိုးမိုးခြင်း အကာတက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ကြပြီး ထိုလုပ်ငန်းကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရန်အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးကိုယ်တူ/ထအဖွဲ့များမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	လမ်းပြပြင်ခြင်း	ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း	စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်း	အမျိုးသမီးပူးပေါင်း ပါဝင်ခြင်း	သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	ပညာဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း	စာသင်ကျောင်းဆောင်	စုစုပေါင်း	အဆင့်
လမ်းပြပြင်ခြင်း		လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	လမ်း	၆	၁
ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း			ကျန်းမာရေး	စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေး	ပညာ	စာသင်	၂	၅
စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်း				ကျန်းမာရေး	ကျန်းမာရေး	ကျန်းမာရေး	စာသင်	၄	၃
အမျိုးသမီးပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း					သစ်ပင်စိုက်	ပညာရေး	စာသင်	၀	၇
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း						ပညာရေး	စာသင်	၁	၆
ပညာဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း							စာသင်	၃	၄
စာသင်ကျောင်းဆောင်								၅	၂

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

အကြောင်းအရာ	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	စုစုပေါင်း
လမ်းပြုပြင်ခြင်း	အချိန်ကုန်သက်သာ၊ မီးဘေးအန္တရာယ်၊ မြို့ပေါ်သွားလာ၊ ဈေးကွက်သိရှိ သိန်း(၆၀)	၃	ကျန်းမာရေးမှာ အလွယ်တကူ သွားလာ၊ ပညာရေးမှာ အလွယ်တကူသွားလာ၊ ဗဟုသုတ အသိမြင်တွေ့ကြွယ်ဝလာ	၃	တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ဆက်ဆံရေး ပိုကောင်းလာမယ်၊ (၁၀)ရွာ	၃	၉
စာသင်ကျောင်း	အလုပ်ချိန်တွေ ပိုလုပ်လာနိုင်တယ်၊ ဝင်ငွေတိုးလာမယ်၊ စီးပွားရေးတွေ အဆင်ပြေလာ၊ သိန်း(၃၀၀)	၃	ပညာရေးဗဟုသုတ ကြွယ်ဝလာ၊ အချိန်ကုန်သက်သာလာ၊ ဘွဲ့ရပညာတတ် လူနေမှုအဆင့်အတန်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်က အားထားလာ	၃		၂	၈
ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း	ငွေရေးကြေးရေး သက်သာခြင်း၊ အလုပ်ချိန် ပိုလာမယ်၊ သိန်း(၁)	၂	အသိပညာ(ကျန်းမာရေး) ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်၊ ဆောင်ရန်ရှောင်ရန်များ သိရှိနိုင်၊ လူသေအပျောက် လျော့နည်းခြင်း	၂	တခြားရွာတွေကို ကူညီနိုင်ခြင်း	၂	၆
စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်း	နည်းပညာများသိရှိခြင်း၊ သီးနှံအထွက်တိုးခြင်း၊ ဝင်ငွေတိုးခြင်း၊ စီးပွားရေးတွေ အဆင်ပြေလာနိုင်ခြင်း၊ (၃)သိန်း	၂	လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်လာခြင်း၊ အလှူအတန်း ပြုလုပ်ခြင်း၊ ပညာရေးကို အဆုံးတိုင် ထားနိုင်ခြင်း	၂	နည်းပညာတွေကို မျှဝေခြင်း၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်ခြင်း	၂	၆
ပညာရေး ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း	ဝင်ငွေကောင်းလာခြင်း၊ စီးပွားရေး တိုးတက်လာခြင်း(၁၀)သိန်း	၂	လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်လာခြင်း၊ အတွေးအမြင် တိုးတက်လာခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲတတ်လာခြင်း	၂	ပတ်ဝန်းကျင်အတုယူ	၂	၆
သစ်ပင်စိုက်ခြင်း	စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာမယ်၊ အသီးအနှံဖြစ်ထွန်းမယ်၊ ဝင်ငွေတိုးတက်လာမယ်	၂	ရာသီဥတု ဒဏ်ခံနိုင်ခြင်း၊ လေကောင်းလေသန့် ရမယ်၊ ကျန်းမာရေး ကောင်းမယ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြေမယ်	၂		၂	၆
အမျိုးသမီး ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း	ဝင်ငွေတိုးလာမယ်	၂	ရပ်ရေးရွာရေးတွေမှာ ကူညီလာနိုင်မယ်၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု နည်းလာမယ်	၂		၁	၅

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

လမ်းပြပြင်ခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်သက်သာခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များ ပင်ပန်းမှု လျော့နည်းခြင်း၊ မီးဘေး အန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်ခြင်း၊ မြို့ပေါ်သို့ တိုက်ရိုက် သွားနိုင်ခြင်း၊ သီးနှံဈေးကွက်သို့ အလွယ်တကူ ဆက်သွယ်နိုင်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များကို ရောင်းချရာ တွင် လမ်း ကောင်းမွန်သောကြောင့် ဈေးကွက်မှာ နှောင့်နှေးမှု မရှိခြင်း၊ လမ်းပြပြင်ခြင်းဖြင့် ပေ(၂၀၀၀)၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ သိန်း(၆၀)၊ ကျန်းမာရေးမှာ အလွယ်တကူသွားလာနိုင်၊ ပညာရေးမှာလည်း အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်၊ တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာဆက်ဆံရေး၊ ပိုကောင်းလာမည်၊ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးပွဲတွေမှာလည်း အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်၊ ဗဟုသုတ အသိမြင်တွေ ကြွယ်ဝလာခြင်း၊ (၁၀)ရွာဆက်ဆံရေး ကောင်းမယ်၊ စာသင်ကျောင်း တည်ဆောက်ခြင်းအားဖြင့် စီးပွားအနေဖြင့် အလုပ်ချိန်တွေ ပိုလာနိုင်တယ်။ ဝင်ငွေတိုးလာမယ်၊ စီးပွားရေးတွေ အဆင်ပြေ လာမယ်၊ ပညာရေး၊ ဗဟုသုတကြွယ်ဝလာမယ်၊ အချိန်ကုန်သက်သာလာမယ်၊ ဘွဲ့ရ ပညာတတ် တွေ များလာမယ်၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်လာမယ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်က အားထားလာမယ်၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ သိန်း(၃၀၀)၊ ကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်းပါးခြင်းကို ဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်မယ် အသိပညာတိုးပွားလာမယ်၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာရရှိခြင်းကြောင့် ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်မယ်၊ ငွေရေးကြေးရေး အကုန်ကျသက်သာလာမယ်၊ ဆောင်ရန်ရှောင်ရန်များ သိလာနိုင်မယ်၊ အလုပ်ချိန် ပိုလုပ်နိုင်မယ်၊ တခြားရွာများကို ကူညီနိုင်မယ်၊ လူ အသေအပျောက် လျော့နည်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်းပေးခြင်းအားဖြင့် နည်းပညာသိရှိလာမယ်၊ သီးနှံအထွက်တိုး၍ ဝင်ငွေ ကောင်းမယ်၊ စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာမယ်၊ လူနေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်မားလာမယ်၊ အလှူအတန်းတွေ ပြုလုပ်နိုင်မယ်၊ ပညာရေးကို အဆုံးတိုင်ထားနိုင်မယ်၊ နည်းပညာတွေကို မျှဝေမယ်၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး ကောင်းလာမယ်၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၃)သိန်း၊ ရက်ပေါင်း(၃)ရက်၊ ပညာရေး ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း ဝင်ငွေကောင်းမယ် စီးပွားရေး အဆင်ပြေလာမယ်၊ လူနေမှု အဆင့်အတန်း မြင့်လာမယ်၊ အတွေးသစ် အမြင်သစ်တွေ ရှိလာမယ်၊ စီမံခန့်ခွဲတတ်လာမယ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်က အတုယူလာမယ်၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၁၀)သိန်း၊ စာကြည့်တိုက် ပြုလုပ်မယ်၊ သစ်ပင်စိုက်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး အဆင်ပြေမယ်၊ ရာသီဥတု ဒဏ်ခံနိုင်မယ်၊ လေကောင်းလေသန့် ရရှိမယ်၊ ကျန်းမာရေးကောင်းလာမယ်၊ သီးနှံဖြစ်ထွန်းလာမယ်(ဝင်ငွေ)ကောင်းမယ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြေမယ်၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ မရှိပါ။ သစ်တောဦးစီးဌာနမှ ပျိုးပင်များ ချပေးရန်၊ အမျိုးသမီး ပူးပေါင်းပါဝင်မှု ရှိလာရင် ဝင်ငွေတိုးလာမယ်၊ ရပ်ရေးရွာရေးမှာ ကူညီလာနိုင်မယ်၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုတွေ နည်းလာမှုများ ဖြစ်ပါသည်။

၆. ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

ဖော်ပြချက်	လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ချေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်
ရွာထဲပြုပြင်ခြင်း	ကျေးရွာသူ/သား	ကျောက်၊ သဲတိုက်၊ ရေတိုက်၊ မြောင်းလုပ်၊ ကျောက်စီ၊ သဲဖို့ရေလောင်း	ကုက္ကိုတောရွာ၏ တောင်ဘက် ပေ(၂၀၀၀)	AAM ကော်မတီဝင် ရွာသူ/သား	သိန်း(၆၀)	မရှိပါ	တော်သလင်းလ	၂ လပြီးစီး
(အစိုးရအသိအမှတ် ပြု)	ကျောင်းရွာသူ/သား	မြေအလှူခံ၊ အဆောက်အဦ၊ လုပ်အားပေး ဆရာ/မ ခေါ် အစိုးရတင်ပြ	ကျေးရွာမှာ	ကော်မတီရွာသူ/သား	သိန်း(၃၀၀)	မရှိပါ		အချိန်အပြောင်းအလဲရှိသည်။
ကျန်းမာရေး ဟောပြောပွဲ	ကျေးရွာသူ/သား	(၂)ရက်တာ ဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း	ကျေးရွာမှာ	ပညာရှင်၊ ရွာသူ/သား AAM	(၁)သိန်း	မရှိပါ	ဝါဆို	
ပညာရေး ဗဟုသုတနည်းပညာများ	ကျေးရွာသူ/သား	စာကြည့်တိုက်ခဲ၊ သဲ၊ ရေ၊ ဘီလပ်မြေ၊ သွပ်၊ သံမှို၊ နတ်ဘို့၊ ကျင်တွယ်၊ ပျဉ်၊ အုတ် ဝယ်ယူဆောက်လုပ်	ရွာတောင်ပိုင်း မငွေငွေ အိမ်ပိုင်း	AAM ရွာသူ/သား ကော်မတီဝင်	(၁၀)သိန်း	မရှိပါ	နတ်တော်	
စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်းနှင့် သွင်းအားစု ပံ့ပိုးခြင်း	တောင်သူ	(၃)ရက်တာ ဟောပြောပွဲ	ဦးကျော်သန်း (အိမ်)	ပညာရှင်၊ တောင်သူ AAM ရွာသူ/သား	(၃)သိန်း	မရှိပါ	နယုန်	
နှစ်စဉ် သစ်ပင်စိုက်နှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း	ကျေးရွာသူ/သား	သစ်တောဌာန ကို သွားပြီး သစ်ပင်တောင်းမယ်၊ စိုက်မယ်	တစ်ရွာလုံးအတွင်း လမ်းဘေး	ရွာသူ/ရွာသား		မရှိပါ	ကဆုန်လ	
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု နည်းပညာနှင့် အရင်းအနှီး ပံ့ပိုးခြင်း	အမျိုးသမီး များအတွက်	(၂)ရက်တာ သင်တန်း လုပ်မယ်	ဦးကျော်သန်းအိမ်	AAM အမျိုးသားသမီး (ရပ်ရွာ)	(၅)သိန်း	မရှိပါ	အချိန်အား တယ်	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကုက္ကိုတောကျေးရွာသည် လမ်းပြုပြင်ခြင်းကို ကျောင်းလမ်းများ၊ ရွာလမ်းများကို ဆောင်ရွက် အချိန်မှာ ရွာလမ်းများကိုခဲ၊ ကျောက်၊ သဲ၊ ရေတိုက်၊ ကျောက်စီကြပါမည်။

ဆောင်ရွက်မယ့် သူများမှာ ကော်မတီဝင်အဖွဲ့သားများ ကုက္ကိုတောရွာ တောင်ဘက်တွင် ပေ(၂၀၀)ခန့် ရှည်သော လမ်းကို ဖောက်လုပ်သွားမည် ဖြစ်သည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူများမှ AAM နှင့် ကျေးရွာကော်မတီနှင့် ရွာသူ/သားများ ဖြစ်သည်။ လမ်းပြုပြင်တန်ဖိုးများသည် ကုန်ကျစရိတ် သိန်း(၆၀)ကုန်ကျမည်။ ကျေးရွာသည် ဘေးပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ မှန်းဆချက်မှာ ကျေးရွာမှာ မရှိပါ။ လမ်းပြုပြင် အချိန်ကာလမှာ တော်သလင်းလတွင် လမ်းပြင်မှာဖြစ်သည်။ နှစ်လတွင်း ပြီးအောင်ဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်းမှာ ဦးဆောင်သူသည် ကျေးရွာသူ/သားဖြစ်သည်။ မြေအလှူခံခြင်း၊ အဆောက်အဦဆောက်၊ လုပ်အားပေး၊ ဆရာ/မခေါ် အစိုးရတို့ တင်ပြပါမည်။ ကျေးရွာမှာ ကော်မတီနှင့် ကျောင်းကို ငွေကြေးမှာ သိန်း(၃၀) ကုန်ကျမည်။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ၊ ကန့်ကွက်မဲ့သူ မရှိပါ။ ကျန်းမာရေးကို ကျေးရွာသူ/သားနှင့် ကျန်းမာရေး(၂)ရက်သာ ဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်မည်။ ဟောပြောပွဲကို ဝါရင့် ပညာရှင်ခေါ် ကျေးရွာသူ/သား AAM တို့ကို ခေါ်ဆိုပါမည်။ ကျန်းမာရေးဟောပြောပွဲ အတွက်မှာ (သိန်း ၁ သိန်း) ဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေး ဟောပြောပွဲမှာ ဝါဆိုလတွင် ဟောပြောပါမည် ဖြစ်သည်။ စာကြည့်တိုက် ဆောက်လုပ်ခြင်းမှာ ကလေး၊ လူကြီး၊ လူငယ်၊ လူလတ် အပါအဝင် အသိပညာ ဗဟုသုတများကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ စာကြည့်တိုက် ဆောက်လုပ်ခြင်းမှာ မငွေးငွေ အိမ်တို့ဖြစ်သည်။ စာကြည့်တိုက် ဆောက်လုပ်ခြင်းမှာ ကုန်ကျစရိတ်မှာ (၁၀)သိန်းဖြစ်သည်။ ကျေးရွာမှာ ဦးဆောင်၊ ဆောင်ရွက်သူများမှာ ကော်မတီ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ စာကြည့်တိုက်လုပ်ဆောင်ရာ အချိန်မှာ နတ်တော်လဖြစ်သည်။ စာကြည့်တိုက်တွင် (၁)လ အပြီးဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးကို ကျေးရွာမှာ သင်တန်းပေးခြင်း၊ တောင်သူလယ်သမားများကို ဦးတည်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်းတို့ (၇)ရက်သာ ဖြစ်သည်။ ပြုလုပ်မည့် နေရာမှာ ဦးကျော်သန်း နေအိမ်ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်၊ တောင်သူများနှင့် အခြား အဖွဲ့အစည်းများ စိုက်ပျိုးရေးသင်တန်းခမှာ (၃)သိန်းဖြစ်သည်။ ပြုလုပ်ချိန်မှာ နယုန်လတွင် ကုက္ကိုတောရွာမှ ကျင်းပမည်ဖြစ်သည်။ ကုက္ကိုတောကျေးရွာသည် မိုးခေါင်သောကြောင့် သစ်ပင်စိုက်ခြင်းကို ရွာသူ/သားနှင့် သစ်တောဌာနကို သစ်ပင်တောင်းပြီး စိုက်မည်ဖြစ်သည်။ လမ်းဖောက်ပြီး လမ်းကို စိုက်ပါမည်။ တချို့ အိမ်က အိမ်ဝိုင်းတဲကို စိုက်မည်။ တစ်ရွာလုံးကို သစ်ပင်စိုက်မည် ဖြစ်သည်။ ကုန်ကျငွေ မလိုပါ။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အနှောင့်အယှက်မရှိပါ။ သစ်ပင်စိုက်ချိန်မှာ ကဆုန်လတွင် ဖြစ်သည်။ ကုက္ကိုတောကျေးရွာသည် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးပူးပေါင်းပါဝင်မှု နည်းသောကြောင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့် သင်တန်း(၂)သာ ဖြစ်သည်။ ကုက္ကိုတောကျေးရွာမှာ ဦးကျော်သန်း အိမ်သင်တန်း ဖြစ်သည်။ အခြား အဖွဲ့နှင့် ကျေးသူများဖြစ်သည်။ ငွေကြေးမှာ (၂)သိန်းဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင်ရည်သင်တန်း အချိန်(၁၂)လလုံးကို ဦးတည်ပါမည် ဖြစ်သည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

နပဲကုန်းကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့်

စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှအမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

- ဦးဇော်ဝင်း - နာယက
- ဦးပြုံးချို - အတွင်းရေးမှူး
- ဦးဝင်းရွှေ - ဥက္ကဋ္ဌ
- ဒေါ်ခင်ဖြူဝင်း - စာရင်းကိုင်
- ဦးနိုင်ဦး - စာရင်းစစ်
- ဦးတင်ထွန်း - အဖွဲ့ဝင်
- ဦးရွှေလှ - အဖွဲ့ဝင်
- ဒေါ်သန်းနု - အဖွဲ့ဝင်
- ဦးအောင်ဆန်း - အဖွဲ့ဝင်

တာဝန်ဝတ္တရားများ

- ဥက္ကဋ္ဌ - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးတာဝန်များကို အတူတကွလုပ်ဆောင်ရသည်။
- နာယက - အဖွဲ့အစည်းရေးရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းများကို အကြံဉာဏ်ပေးရသည်။
- အတွင်းရေးမှူး - ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အတူကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးတာဝန်များကို လုပ်ဆောင်ခြင်း။ဥက္ကဋ္ဌမရှိလျှင် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူရသည်။
- စာရင်းကိုင် - လုပ်ငန်းကိစ္စများကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် စာရင်းဇယားများကို သေချာစွာရေးသွင်းခြင်း။ရှင်းပြခြင်း။
- စာရင်းစစ် - လုပ်ငန်းတစ်ခုပြီးတိုင်းငွေစာရင်းများကို မှန်မမှန်စစ်ဆေးပေးရပါသည်။
- အဖွဲ့ဝင် - လိုအပ်သောအခန်းကဏ္ဍများတွင် ကျရနေရာကနေ တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ရပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

၀၉ - ၄၄၂၁၁၇၈၂၂ ဦးဇော်ဝင်း၊ဦးတင်ထွန်း ၀၉ - ၄၅၀၇၇၉၃၃၆ (အပြောင်းအလဲရှိပါသည်)

၂၀၁၇ ခုနှစ်

ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစနစ် စစ်ဆေးမှု ပုံစံ

ဒေသခံအစိုးရဌာနအမည် _____
 တည်နေရာ _____
 လူဦးရေ _____

ရပ်ရွာလူထုအပေါ်ကျရောက်နေသော/ကျရောက်နိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ။

- မြေငလျင်
- ဆူနာမီ
- မြေပြိုခြင်း
- ဆိုင်ကလုံး
- မိုးသည်းထန်ခြင်း
- ရေကြီးခြင်း
- လေထန်ခြင်း
- မုန်တိုင်းဒဏ်
- အခြား (ဖော်ပြပါ) _____

အုပ်ချုပ်မှုဖွဲ့စည်းပုံ ။

၁။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

သမိုင်းဝင်ဘေးအန္တရာယ်များ၊ လွန်ကဲသော ဖြစ်စဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှုများကို မှတ်တမ်းပြုစုပြီး သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးမှုရှိပါသလား (အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်) အုပ်ချုပ်မှုရှိပါသည် မရှိပါ

မရှိလျှင် ဘာကြောင့်လဲ _____

အန္တရာယ်သတ်မှတ်အဆင့်များရှိပါသလား ရှိပါသည် မရှိပါ
 ရှိလျှင် ဖော်ပြပါ။ (အန္တရာယ်အသေးစိတ်၊ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ် ပမာဏများပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ/အုပ်စုများ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ရှိပါသလား။
 ရှိပါသည် မရှိပါ

ရှိလျှင် ၎င်းတို့မှာဘယ်သူလဲ။ မည်သည့်အချက်တွေကြောင့် သူတို့ထိခိုက်လွယ်မှုရှိနေသလဲ။
 (အန္တရာယ်များအလိုက် ဖော်ပြပါ။ စာရွက်ပိုလိုအပ်လျှင်အသုံးပြုပါ)

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် အန္တရာယ်မြေပုံများရှိပါသလား။ ရှိပါသည် မရှိပါ

အန္တရာယ်တိုင်းအတွက် ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံရှိပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

၎င်းတို့ကို အခြေပြင်ဆင် ရေးဆွဲပါသလား။ ရှိပါသည်။ မရှိပါ။

ရှိလျှင် အကြိမ်ရေကို မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပါသလဲ _____

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၂၆

၂၅၀၂၃

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ရုနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <i>ပေါ့ရင် ခေါ် ၂၅၀၂၃</i> <p>မိုးများသောခြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ ☒ မိုးရေချိန် (၀၀၅၅၀၀၀၀၀၀) ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ) ☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ)
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် ဓလေ့များရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ။ <p>သတ်မှတ်ထားသော ဓလေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ။
<p>စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု</p> <p>အားသာချက်များ</p> <p>အားနည်းချက်များ</p> <p>အကြံပြုချက်များ</p>	
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ	
<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် အခြား 	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု ☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ (သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p>

<p>ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ ☒ ရှိ ☐ မရှိ</p> <p>တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။</p> <p>၀ _____</p> <p>၂ _____</p> <p>၃ _____</p> <p>၄ _____</p> <p>၅ _____</p> <p>၆ _____</p> <p>၇ _____</p> <p>၈ _____</p> <p>၉ _____</p>	<p>သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။</p> <p>☐ ရှိ ☒ မရှိ</p> <p>အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။</p> <hr/> <p>(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ယာားကို ကပ်ထားပါသလား။</p> <p>☐ ရှိ ☒ မရှိ</p> <p>မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း။ <u>Transparency board</u></p> <p><u>မရှိပါ။</u></p>
--	--

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

☒ တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်	☐ အရေးဒေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
☐ လက်ကိုင်ဖုန်း	☐ နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ AM / FM ရေဒီယိုများ	☐ စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ VHS / HF ရေဒီယိုများ	☐ အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
☒ ရုပ်မြင်သံကြား	☐ အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

နှစ်ဦးစီးရုံး: ကမ္ဘာ့

၂၀

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးချက်များအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြခြေပုံ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင် ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လှည့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥက္ကဋ္ဌ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။

မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း။ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန် (ကျွဲပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံအစဉ်အစီ ပစ္စည်းများ

- ရေ စွမ်းအင် မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
- အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား *အဝတ်စား၊ အဝတ်အလှူ၊ အစားအစာ၊ အဆေးဝါး*

- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောဧရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့စတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရှိပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

၃၀

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြင်ဆင်မှုကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ / မရှိ
ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ _____

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ / မရှိ
ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။ _____

မည်ကဲ့သို့ မကြာခဏဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ / မရှိ
ရှိလျှင်၊ အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်၊ ဝါးမာရွာ၊ ပါးမာရွာ၊ မြို့နယ်

သုံးသပ်ချက်များ ဆော့လျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ / မရှိ
ရှိလျှင်၊ အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ _____

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

အနစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များ

၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ

၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း

၅။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း

၇။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

၈။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ

၉။ သုံးသပ်ချက်များ

အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ

လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ

လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ

ပုံစံ ၁၅။ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်မှုများကို သိရှိနားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့်ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ၊

အသုံးပြုမည့် နည်းလမ်း ။
ပုံစံအရ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း၊

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုံစံအရ (က-၂၊ ဗ-၂) ။ ရွာမှပါဝင်သူ (က-၂၊ ဗ-၂)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက်တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာခြုံငုံစံများ	ရှိ	မရှိ
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီဇေအတာမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆိုးရွားအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		✓

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		/
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များမီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		/
စီမံကိန်းသည် အခြားမှလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		/
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		/
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		/
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		/
လူတွေရဲ့သုသာန်တွေကို အနှောက်အယှက်ပေးနေသလား။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		/
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		/
စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		/
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		/
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		/

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		-
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		-
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်စေပါသလား။		-
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသလား။		-
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်စေပါသလား။		-
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		-
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		-
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။		-
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။		-
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားခန့်မှန်းရန်အတွက် ပုံစံပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု (သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

- ၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။ ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
- ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု ကြိုအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။